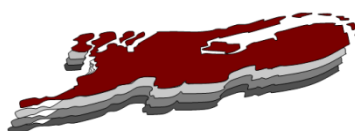

**Inventariserend veldonderzoek
Proefsleuven.
Dusinksweg Klein Agelo,
gemeente Dinkelland
(Ov.)**

april, 2017
Versie 2.0 definitief

In opdracht van:
Aveco de Bondt

Colofon

Laagland Archeologie Rapport 62

Inventariserend veldonderzoek – Proefsleuven.
Dusinksweg Klein Agelo, gemeente Dinkelland (Ov.)

Auteurs: J.A.M. Oude Rengerink & T.A. Spitzers

In opdracht van: Aveco de Bondt

Foto's en tekeningen: Laagland Archeologie

Status rapport: versie 2.0 definitief

Controle: E.W. Brouwer

Autorisatie: J.A.M. Oude Rengerink

ISSN 2468-4759

Laagland Archeologie V.O.F
Cobbingstraat 27
7631 DA Ootmarsum

Tel 06-49883403

E-mail: info@laaglandarcheologie.nl

KvK-Nummer: 60294418

© Laagland Archeologie V.O.F, Ootmarsum, april 2017

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Laagland Archeologie V.O.F. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting	4
1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding onderzoek	6
1.2 Afbakening onderzoeksgebied	6
1.3 Administratieve gegevens	7
2 Onderzoeksopdracht	8
2.1 Voorgaand onderzoek	8
2.2 doel van het onderzoek	9
3 Archeologische verwachting en onderzoeksvragen	10
3.1 Gespecificeerde archeologische verwachting	10
3.1.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context.	10
3.1.2 Aard en ouderdom van de vindplaats(en)	16
3.1.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)	16
3.1.4 Structuren en sporen	16
3.1.5 Anorganische artefacten	16
3.1.6 Organische artefacten	16
3.1.7 Archeozoölogische en botanische resten	16
3.1.8 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen	16
3.1.9 Gaafheid en conservering	17
3.2 Onderzoeksvragen	17
4 Veldonderzoek	18
4.1 Onderzoeksmethodiek	18
4.2 resultaten; lithologie, lithogenese en bodemontwikkeling	20
4.3 Resultaten; archeologie	23
4.3.1 Sporen en structuren	24
4.3.2 Vondsten	31
4.4 Interpretatie	33
5 Onderzoeksvragen en conclusie	38
6 Waardering	39
7 Selectieadvies	42
Literatuur en bronnen	43
Bijlage 1 AMZ-cyclus	44
Bijlage 2 Archeologische perioden	45
Bijlage 3 Sporenlijst	46
Bijlage 4 Vondstenlijst	49
Bijlage 5 Opgravingsvlakken; Puttenoverzicht met alle sporen	50

Samenvatting

Laagland Archeologie heeft op in februari 2017 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd ter van het tracé van de nieuwe Dusinksweg in Agelo, nabij Ootmarsum. Het onderzoek was nodig vanwege de ruimtelijke onderbouwing van het bestemmingsplan dat vanwege de wegaanleg opgesteld diende te worden.

Op basis van vooronderzoek door middel van karterende boringen werd de kans groot geacht dat er binnen enkele zones van het nieuwe tracé van de Dusinksweg vindplaatsen uit de periode vanaf het laat paleolithicum aanwezig konden zijn. In het bijzonder geldt dit voor het meest noordoostelijke deel van de weg waar op basis van historische gegevens het voormalige oude erve Dusink gestaan heeft. Het proefsleuvenonderzoek had tot doel om eventueel aanwezige vindplaatsen aan te tonen en daarvan de behoudenswaardigheid vast te stellen. Op basis daarvan diende er een advies te worden opgesteld hoe met eventueel behoudenswaardige vindplaatsen bij de verdere ontwikkeling en realisatie van de weg omgegaan moet worden.

Het proefsleuvenonderzoek bestond uit het aanleggen van in totaal 14 proefsleuven binnen de drie door de Steekproef aangeduide zones met een hoge archeologische verwachtingswaarde. In de zones 1 en 2 waarin in totaal zeven proefsleuven zijn aangelegd, zijn geen aanwijzingen voor vindplaatsen aangetroffen.

In zone 3 waarin de overige zeven zijn aangelegd werden, zoals te verwachten, sporen en vondsten aangetroffen die gerelateerd kunnen worden aan het voormalige erve Dusink. Een deel van de sporen, vooral bestaand uit greppels of sloten, en gelegen in de proefsleuven 8, 9, 10 en 11 kan beschouwd worden als 'off-site' sporen, gelegen buiten de eigenlijke vindplaats die bestaat uit het erf rond de boerderij Dusink. In de proefsleuven 12, 13 en 14 werd een flink aantal sporen van wederom greppels en sloten of wellicht een gracht en een aantal kuilen gevonden. Deze kunnen niet eenduidig worden geïnterpreteerd en worden toegewezen aan bepaalde op de kadastrale minuutplan en latere topografische kaarten zichtbare elementen. Dit heeft vooral te maken met de beperkte omvang en het aantal proefsleuven dat is aangelegd. Het aantal vondsten is gering te noemen en wordt gedateerd in de periode vanaf de 17^e eeuw (op zijn vroegst) tot en met het midden van de 19^e eeuw. Opmerkelijk is het geheel ontbreken van oudere vondsten omdat het erf al in de late 15^e eeuw in historische bronnen wordt vermeld.

De proefsleuven die zijn aangelegd over de as van de geplande nieuwe weg, en daarmee ook de nieuwe weg zelf, liggen in de oostelijke randzone van het voormalige erve Dusink. Gesteld kan worden dat het erf als archeologische vindplaats zich vooral aan de westzijde van de nieuw weg bevindt. De vindplaats wordt op grond van vooral de inhoudelijke waarde volgens de KNA-criteria als behoudenswaardig gekwalificeerd. De aanleg van de weg zal leiden tot aantasting van een deel van wat nu nog een vrijwel complete

vindplaats van een oud erf is en juist vanwege het verlies van een deel ervan zou een flinke aantasting betekenen.

Laagland Archeologie adviseert om bij de aanleg van de nieuwe weg een archeologische opgraving te laten plaatsvinden in het tracédeel waarin de proefsleuven 12, 13 en 14 zijn aangelegd om de aanwezige sporen en resten van het erve Dusink veilig te stellen. De archeologische opgraving dient te worden uitgevoerd binnen het gehele ruimtebeslag van dit deel van de weg, inclusief de aan te leggen nieuwe bermsloot en het nieuwe fietspad.

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING ONDERZOEK

De aanleiding tot het proefsleuvenonderzoek vormt de reconstructie van het tweede (oostelijke) deel van de Dusinksweg. Tussen de vijfsprong Timmusweg, Steenmatenweg, Kooiweg, Dusinksweg en de aansluiting op de Denekamperstraat zal de huidige weg worden omgevormd tot een fietspad en zal er een nieuwe weg worden aangelegd langs de noordkant van de huidige Dusinksweg.

In 2008 is door De Steekproef een bureau- en een verkennend booronderzoek uitgevoerd waaruit geconcludeerd werd dat er in drie zones langs de weg een hoge verwachtingswaarde voor archeologische vindplaatsen is¹. Geadviseerd werd om in deze zones een bij de aanleg van de weg een archeologische begeleiding te laten uitvoeren. De gemeente Dinkelland heeft dit advies niet overgenomen. Door de gemeente is besloten dat er een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk is. Het onderzoek vond plaats ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing van het bestemmingsplan.

1.2 AFBAKENING ONDERZOEKSGEBIED

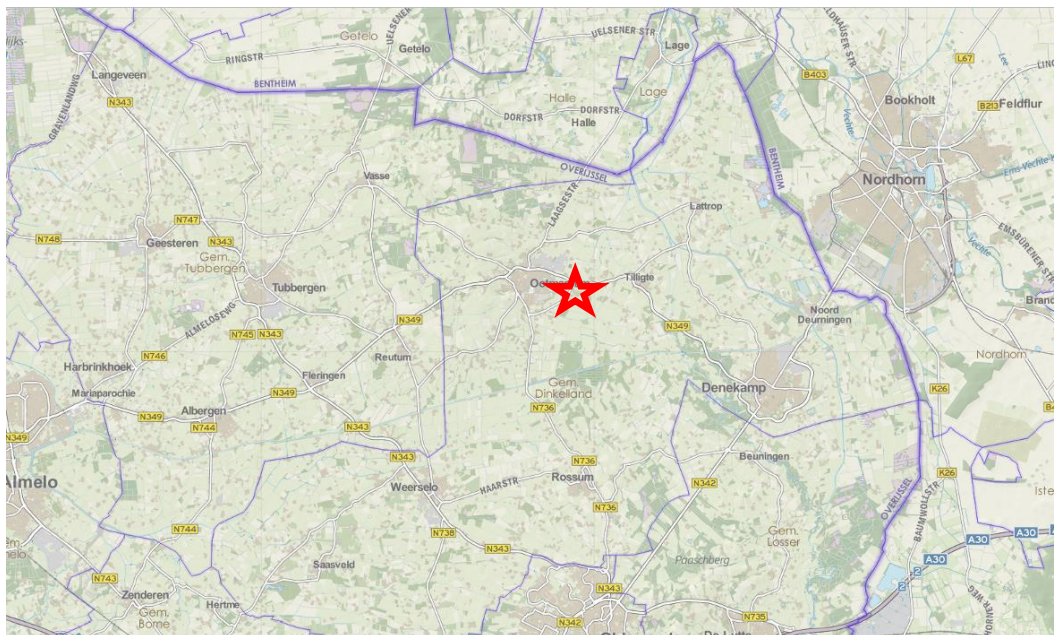
Het plangebied omvat het tracé van de nieuwe Dusinksweg die wordt aangelegd langs de noordzijde van de bestaande Dusinksweg (afbeelding 1). De nieuwe weg ligt grotendeels parallel aan de huidige weg en buigt aan de oostzijde tegenover boerderij Broekhuis licht naar het noorden af voor een haakse aansluiting op de Denekamperstraat. De weg heeft inclusief de bermsloot langs de noordzijde een breedte van circa 20 meter.

Het te onderzoeken gebied bestaat uit drie zones die op basis van het voorgaande onderzoek als zones met een hoge archeologische verwachting zijn aangemerkt. Deze hebben een totale lengte van circa 670 m en een totale oppervlakte van circa 13670 m² (afbeelding 2).

¹ Postma-Saan 2009

Inventariserend veldonderzoek – Proefsleuven. Dusinksweg Klein Agelo, gemeente Dinkelland (Ov.)

Afbeelding 1. Ligging van het plangebied (aanduiding met ster)

1.3 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

OBJECTGEGEVENS PLANGEBIED	
Projectnaam	Inventariserend veldonderzoek – Proefsleuven. Dusinksweg Klein Agelo, gemeente Dinkelland (Ov.)
Plaats	Klein Agelo
Gemeente	Dinkelland
Provincie	Overijssel
Kaartblad	280 op de topografische kaart van Nederland 1: 25.000.
Archeoregio	Noordoostnederlandse zandgebied
Coördinaten centrum	West: 258520/491237 Oost: 259407/492072
Oppervlakte circa	m ²
Diepte geplande bodemverstoring	Ca. 80 cm –mv
Onderzoeksaanmelding Archis 3	4031867100
Uitvoeringsperiode onderzoek	Februari 2017
Beheerder en plaats documentatie	Laagland archeologie VOF, vestiging Ootmarsum

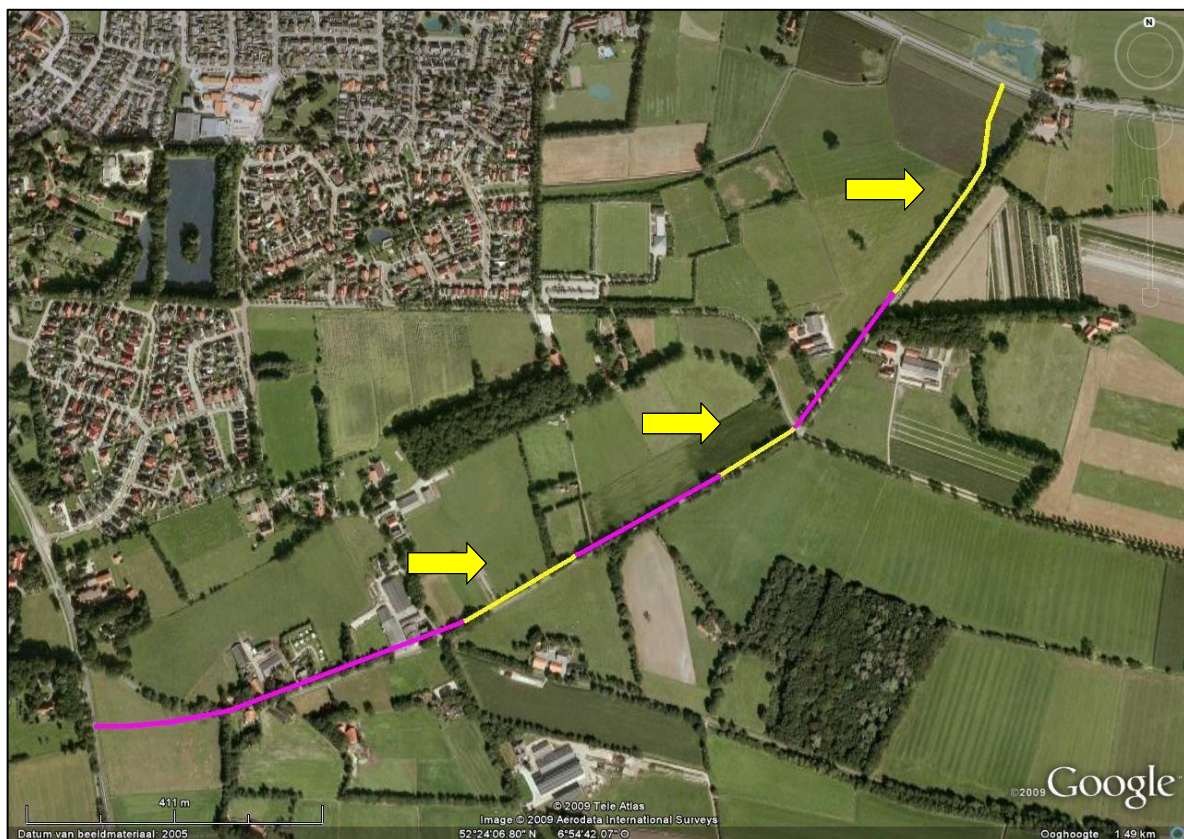
Tabel 1. Objectgegevens.

HOOFDSTUK 2 ONDERZOEKSOPDRACHT

2.1 VOORGAAND ONDERZOEK

Door de Steekproef zijn op basis van de boringen enkele zones langs de Dusinksweg aangeduid met een hoge archeologische verwachting op basis van de aanwezigheid van podzolrestanten. Verder zijn er in het meest oostelijke deel van het tracé enkele vuursteenvondsten aangetroffen (een kling en een stuk verbrand vuursteen). Deze zouden volgens de Steekproef dateren uit het mesolithicum. Verder zijn er geen andere vondsten gedaan.

Afbeelding 2. Zones voor vervolgonderzoek geadviseerd door de Steekproef

Op basis van de bevindingen van het booronderzoek heeft de Steekproef geadviseerd om binnen drie zones een archeologische begeleiding te laten plaatsvinden bij de verbreding van de weg.² Deze zones staan in geel aangegeven in afbeelding 2.

Het advies is niet door het bevoegd gezag overgenomen. In plaats daarvan is door het bevoegd gezag gesteld dat er een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd diende te worden.

2.2 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Onderzoeksdoel

Het proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd PvE.³ Het proefsleuvenonderzoek heeft tot doel om de hoge verwachtingswaarde te toetsen en te komen tot een waardestelling van eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen. Op grond van de resultaten van dit onderzoek kan worden beoordeeld of er een behoudenswaardige archeologische vindplaats aanwezig is en zo ja, welke vorm van vervolgonderzoek nodig is om de archeologische waarde van het gebied te kunnen vaststellen.

Indien uit het proefsleuvenonderzoek blijkt dat behoudenswaardige resten aanwezig zijn, dan wordt tijdens het onderzoek ter plaatse door het bevoegd gezag en de opdrachtgever bepaald wat met de archeologische resten dient te gebeuren (bijv. direct opgraven, behouden in de bodem, vrijgeven). Dit op advies van de seniorarcheoloog / projectleider.

² In 2009 was bij de planvorming nog een verbreding van de Dusinkweg het uitgangspunt

³ Oude Rengerink, 2017

HOOFDSTUK 3 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING EN ONDERZOEKSVRAGEN

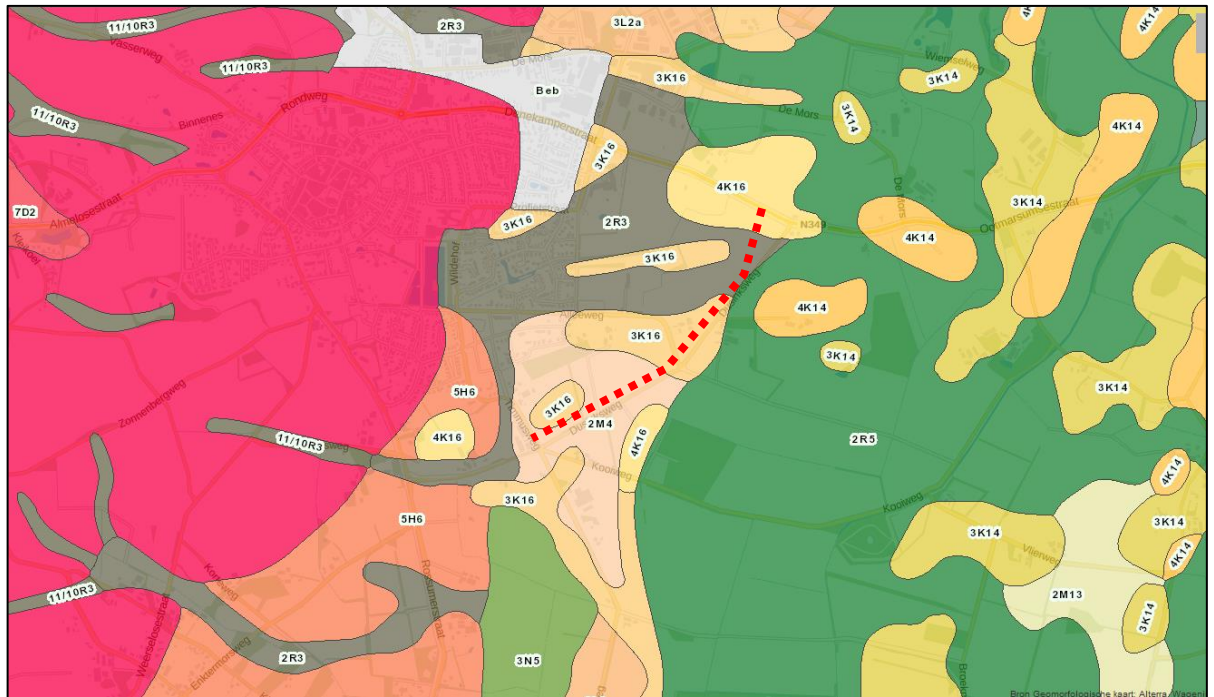
3.1 GESPECIFICEERDE ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING⁴

3.1.1 REGIONALE ARCHEOLOGISCHE EN CULTUURLANDSCHAPPELIJKE CONTEXT.

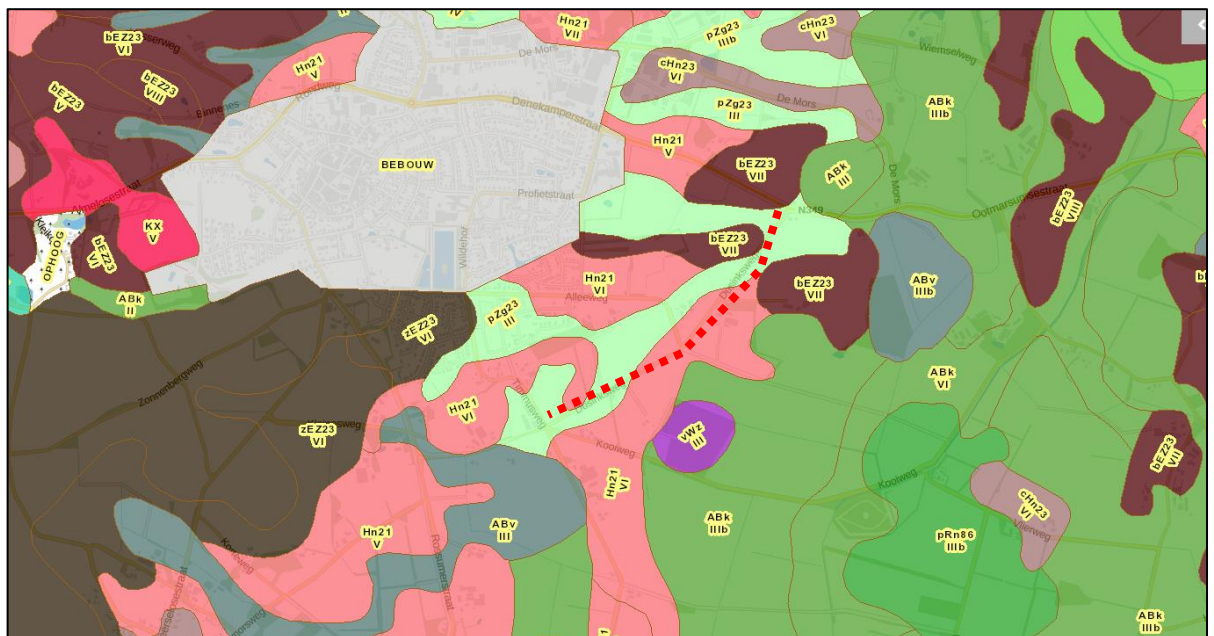
Nabij de vijfsporang ligt het tracé direct langs een gordeldekzandrug (3K16) in een over een relatief laaggelegen vlakte van grondmorene afgedekt met dekzand (2M4) en nabij de kruising met de Alleeweg/Witstaartweg ongeveer 350 meter over een gordeldekzandrug (3K16). Het laatste deel van het tracé loopt weer door een droog dal (2R3). Helemaal aan het uiteinde, waar de Dusinksweg aansluit op de Denekamperweg, bevindt zich weer een gordeldekzandrug (4K16).

Op de bodemkaart ligt het tracé op verschillende plaatsen in een zone met een veldpodzolbodem voorkomen (Hn21, zie afbeelding 4). In het noordoostelijke deel van het plangebied bevinden zich dikke eerdgronden (bEZ23). In de omgeving van Klein Agelo bestaan deze uit zand en wordt van enkeerdgronden gesproken. De hoge bruine enkeerdgrond binnen het plangebied is ontstaan door het opbrengen van potstalmest met daarin plaggen uit de beekdalen. De enkeerdgronden liggen op dekzandruggen. In de deze delen van het landschap gelden de grondwatertrappen V, VI en VII. Langs een deel van het tracé komen beekkeerdgronden (pZg23) voor. Meestal is hierbij sprake van een 15 tot 20 cm dikke humushoudende bovengrond. Op de overgang met een enkeerdgrond kan de bovengrond 30 tot 50 cm dik zijn. Het onderliggende zand kan zeer sterk lemig tot leemarm zijn.

⁴ PvE Oude Rengerink 2017

Afbeelding 3. Het tracé op geomorfologische kaart (bron: Archis)

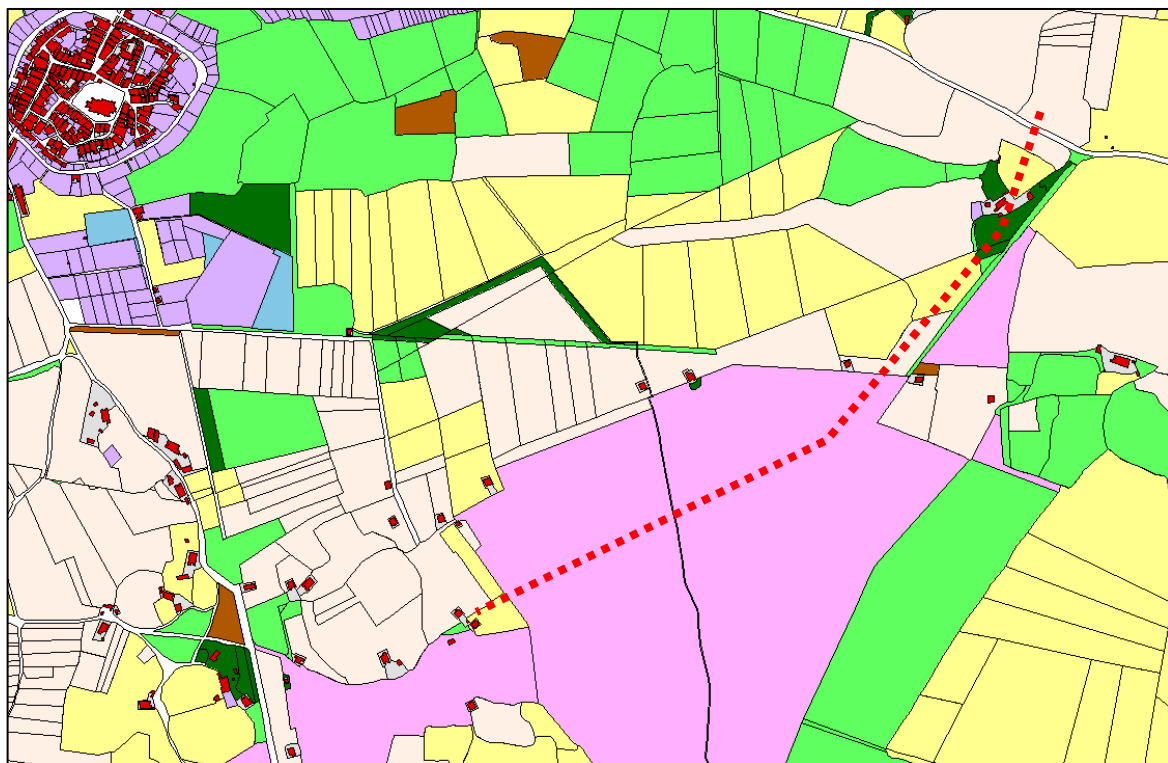
Afbeelding 4. Het tracé op de bodemkaart (bron: Archis)

Historische geografie, geschiedenis en landschap:

Aan het einde van de 18e eeuw is de grond ter plaatse van het plangebied deels in cultuur genomen. Het terrein is rond 1818-1832 in voor een aanzienlijk deel nog heidegebied. Ter plaatse van de vijfsprong staat de nu nog bestaande boerderij Kamphuis ('Schot Gait') met een stuk wei- of hooiland dat in het meest westelijk stukje van het tracé ligt. In oostelijke richting ligt dan nog een groot gebied met al dan niet natte heide. Verder ligt dan vanaf de huidige kruising met de Alleeweg/Witstaartweg de boerderij Kamphuis. Tussen deze boerderij en de Denekamperstraat zijn de gronden in cultuur gebracht

(weide-/hooiland (geel) en bouwland (wit). In het meest oostelijke deel ligt een boerderij met erf en omgeven door bospercelen. Dit is het voormalige, in de loop van de 19^e eeuw afgebroken erf Dusink of in die tijd 'Duisman'.

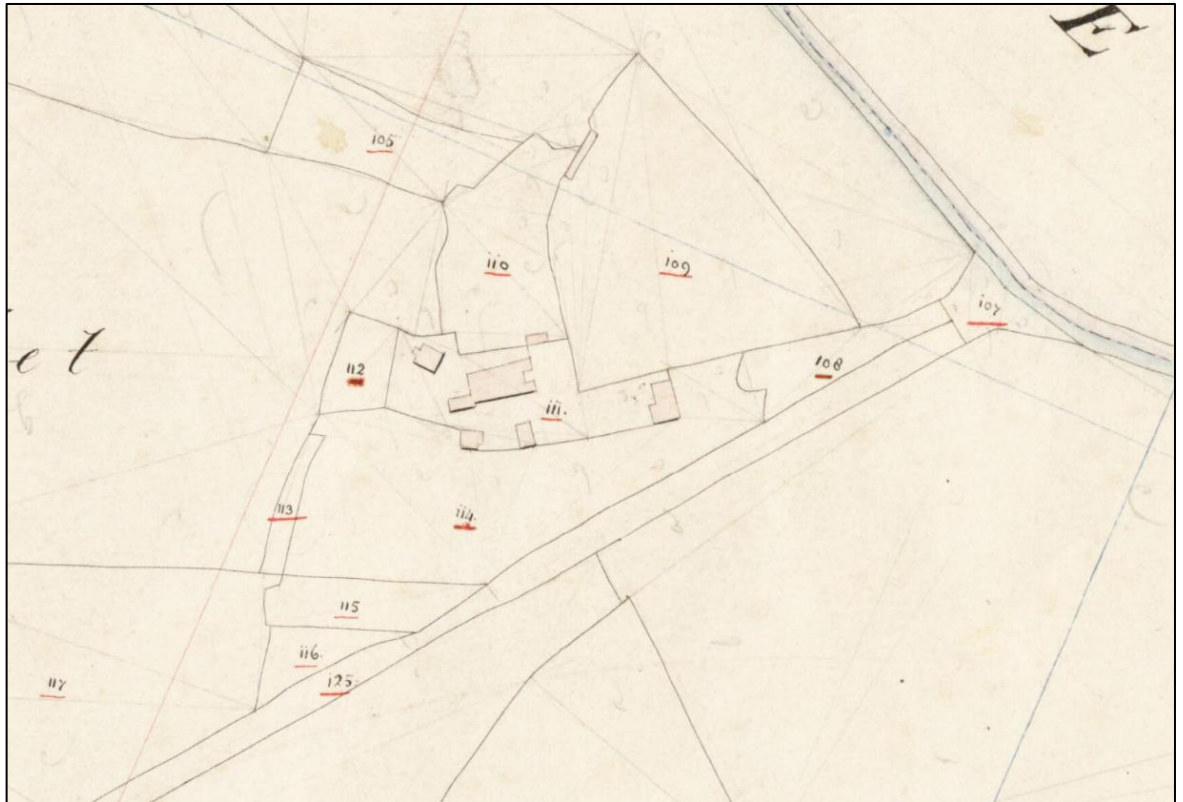

Afbeelding 5. Uitsnede uit de eerste kadastrale kaart, omstreeks 1832. Het meest oostelijke deel van het tracé ligt bijna geheel over de locatie van het voormalige erf Duisman. In het midden van het tracé in de heide lag waarschijnlijk een pad of een landweggetje dat vanuit het noorden naar het zuiden liep. Bron: Hissgis

Het erf Duisman of Dusink wordt in het schattingsregister van Twente uit 1475 vermeld als 'Duze' en behoorde tot de goederen van de Commanderie van Ootmarsum. In die tijd diende het erf 1 schilt of anderhalve gouden Rijnse guldens te betalen, een bedrag dat doorgaans stond voor een katerstede. Met in 1602 10 mudde zaailand en 2 en een halve dagmaat hooiland⁵. was het vermoedelijk een van de grotere erven in de deelmarke Klein Agelo. Mogelijk zijn de landerijen behorende bij het erf sinds 1475 toegenomen. Of het erf ook een van de oudste erven is in de omgeving is niet aannemelijk. De oudste erven van een marke die uit de volle en wellicht de vroege middeleeuwen dateren liggen vaak in de directe nabijheid van de grote dekzandruggen waarop grote essen zijn ontstaan. Dat is bij het erf Dusink niet het geval. Het ligt na een tweetal kleinere dekzandruggen waarop na de stichting van het erf bouwlandkampen zijn ontgonnen. Veel van de erven met kamptonginningen dateren uit de periode van na de volle middeleeuwen (na de 13^e eeuw) als er een veel nieuwe erven worden gesticht. Deze worden dan doorgaans gesticht nabij voorheen nog onontgonnen kleinere dekzandruggen die ten opzichte van de oudere erven bij de grote essen verder verwijderd liggen. De

⁵ Oudheidkamer Twente 1985; Verpondingsregister 1601, Hulshof 1953; Het Schattingsregister van Twente 1475

laatmiddeleeuwse erfstichtingen waren doorgaans ook nooit gewaarde erven binnen een marke.

Afbeelding 6. Uitsnede uit de kadastrale minuutplan van 1832.

Op de kadastrale minuutplan is er een boerderij te zien met een 'onderschoer' aan de achterkant en een bovenkamer aan de voorkant. Verder zijn er nog vijf bijgebouwen. Het erf is omgeven door bosschages en aan de westzijde voor het huis ligt een (groente) tuintje. Tot de percelen die bij het erf horen zijn volgens de OAT de percelen 104 tot en met 115, 117, 118 en 122 tot en met 125 (eigenaar Berend ter Duis). Ook het huisje op het bouwlandperceel 124 is in bezit van Berend ter Duis. Dit huisje bevond zich op de plek waar nu het erf van Kamphuis ('Poelboer', Alleeweg) staat. Verder zijn er aan de andere zijde van de Denekamperstraat nog enkele percelen in eigendom van Jan Deusink, mogelijk een familielid. Het erf dat voorheen tot de goederen van de Commanderie en het latere Huis Ootmarsum behoorde is in 1811 door de toenmalige bewoner en boer aangekocht uit de geveilde boedel van het ter ziele gegane Huis Ootmarsum. In de periode tussen de opname van de topografisch militaire kaart van 1840, waarop het erf nog is afgebeeld en het midden van de 19e eeuw moet het erf zijn verlaten en afgebroken. Dit zal zijn geweest rond 1880⁶.

Het hoofdgebouw was de boerderij waarin de bewoners van het erf samen met vee onder één dak woonden. Een zogenaamd 'los hoës'. Dit was een gebouw met een 'vearkaant

⁶ Pikkemaat 1987

weark' van onderling verbonden gebinten en voor- en zijgevels met een vakwerkskelet. Vrijwel zeker zal dit vakwerk voorzien zijn geweest van leemvlechtwerk; de verstening van boerderijen, waarbij er in plaats van leemvlechtwerk bakstenen werden gebruikt in het vakwerk, kwam op het platteland in Twente relatief laat op gang in de loop van de 19^e eeuw. Het erve Dusink is afgebroken rond 1880 maar heeft voordien al minstens 20 jaren leeg gestaan en in de decennia daarvoor moet de situatie van de bewoners al kommerlijk geweest te zijn, ook op financieel gebied.⁷ Anekdotisch is het verhaal over een knecht van het nabije erf Broekhuis. Wanneer men de bewoners van dit erf de kortere weg naar en van Ootmarsum wilden hebben liep men over de "Duse" waar een pad over het erf door een open schuur leidde. De knecht die op een late avond thuis kwam vertelde heel ontdaan dat hij door de schuur (van het erve Dusink) liep het hele woonhuis met donderend gekraak in elkaar was gestort. Hij keek vreemd op toen het huis en de schuur de volgende morgen nog helemaal overeind stonden.⁸

Vermeldenswaardig is overigens dat op de veldnamenkaart van de voormalige gemeente Denekamp de plek van het voormalige erf nog de naam 'Hoesstie' voorkomt en daar vlakbij nog de naam 'Appelhof'. Op historische topografische kaarten is te zien dat de boerderij lag in een wat lager deel tussen twee dekzandruggen. Deze dekzandruggen

⁷ Grimberg 2016, Pikkemaat z.j.

⁸ Pikkemaat z.j.

waren in gebruik als bouwland en op de bodemkaart is te zien dat daar een plaggendek op ligt. Dit moeten de voormalige bouwlandkampen van Dusink zijn geweest.

Innovatie van toen, probleem voor archeologen

Tot circa halverwege de 13^e eeuw werden boerderijen gebouwd met staanderpalen die in de grond waren ingegraven. In de bodem zijn dan de kullen van deze ingravingen terug te vinden. Daardoor kunnen dan deze 'paalgaten' bij opgravingen worden teruggevonden en kunnen archeologen aan de hand van de configuratie van deze paalgaten de vorm van het voormalige gebouw redelijk goed herleiden en reconstrueren. Een dergelijke bouwwijze die al sinds de late steentijd werd toegepast had één heel groot nadeel; de ingegraven palen gingen in de bodem boven het grondwatervniveau rotten en doorgaans waren, afhankelijk van de bodemcondities, dikte van de palen en de houtsoort, de palen zodanig door rotting aangetast dat na een periode van 25 tot 50 jaar het gehele gebouw moest worden herbouwd. De rest van het gebouw kon dan nog prima in conditie zijn maar de palen waarop het gebouw steunde moesten vervangen worden. Dan werd doorgaans het gehele gebouw opnieuw gebouwd op een nabij gelegen plek bij het bestaande gebouw.

Na de 13^e eeuw vindt er een 'innovatie' in de bouwwijze plaats die eerder al heeft plaatsgevonden bij huizenbouw in steden. De boerderijen worden dan gebouwd met een intern gebinten die onderling verbonden zijn met liggers en daarmee als het ware het interne 'geraamte' vormen. De wanden werden in vakwerk uitgevoerd met leemvlechtwerk in de vakken. Zowel de gebinten als de wanden stonden feitelijk bovengronds op half ingegraven poeren of 'stiepen' van veldkelen, zandsteenblokken of mogelijk ook baksteen. Eigenlijk zijn het dan de gebouwen die we kennen als het Oost-Nederlandse 'losse hoes'. Deze op het platteland innovatieve bouwwijze leverde niet alleen een veel stabielere bouw op maar had ten opzichte van de oude bouwwijze een nog veel groter voordeel; in principe ging het gebouw vele generaties, of eigenlijk wel eeuwen lang mee. Mits het niet door brand of natuurrampen werd verwoest.

Voor archeologen die boerderijen uit de periode na de 13^e eeuw willen onderzoeken is daarmee echter wel een groot probleem ontstaan. Als de boerderijen die vanaf dan zijn gebouwd zijn verdwenen door sloop en afvoer van de resterende materialen, is er in de bodem vaak nog heel weinig aan grondsporen te vinden waarmee het voormalige gebouw kan worden gereconstrueerd. Het gebouw stond immers nagenoeg geheel bovengronds en funderingen werden nog niet toegepast. Al het bouw materiaal wat nog herbruikbaar was werd afgevoerd voor de bouw van andere gebouwen. Vooral hout werd in de loop van de nieuwe tijd een schaarser wordend bouw materiaal.

Op het erf waar de boerderij heeft gestaan vinden archeologen dan hooguit nog de poeren terug en veelal een verzameling van veel en moeilijk in verband te brengen grondsporen van kullen, paalkullen van allerlei andere constructies en greppels die in de soms honderden jaren van het bestaan van het erf zijn ingegraven. Alleen waterputten die vaak aan de voorzijde van de boerderijen lagen, kunnen nog veel informatie opleveren over de levenswijze van de bewoners.

3.1.2 AARD EN OUDERDOM VAN DE VINDPLAATS(EN)

Gezien de vondsten van enkele vuurstenen artefacten bij het booronderzoek en de aanwezige vuursteenvindplaatsen in de nabijheid kunnen op de dekzandruggen archeologische vindplaatsen uit het mesolithicum aanwezig zijn. Ter plaatse van het voormalige erf Duisman kunnen sporen en resten van dit erf aanwezig zijn. De aanwezigheid van vindplaatsen uit de late prehistorie, Romeinse tijd en de middeleeuwen is bovendien niet uitgesloten.

3.1.3 BEGRENZING EN OPPERVLAKE VAN DE VINDPLAATS(EN)

Het voormalige erf Duisman zal een oppervlak van maximaal circa een halve hectare omvatten. Vindplaatsen uit het mesolithicum kunnen een oppervlak van tussen de 25 tot 500 m² omvatten. Eventuele vindplaatsen uit latere perioden tot en met de vroege middeleeuwen kunnen sterk variëren in oppervlakte; tussen circa 2500 en 5000 m².

3.1.4 STRUCTUREN EN SPOREN

Diepere grondsporen uit de periode neolithicum – nieuwe tijd (nederzettingen, boerderijen, greppels en putten/kuilen) kunnen plaatselijk in de intacte top van het dekzand nog intact zijn. Uit de periode van het mesolithicum worden weinig grondsporen verwacht, er kunnen echter wel haardkuilen aanwezig zijn.

3.1.5 ANORGANISCHE ARTEFACTEN

Artefacten kunnen bestaan uit (bewerkt) vuursteen, natuursteen, aardewerkfragmenten, verbrande leem, baksteen en metaal.

3.1.6 ORGANISCHE ARTEFACTEN

Artefacten kunnen bestaan uit hout, houtskool en eventueel crematieresten/verbrand bot. Houtresten kunnen worden aangetroffen in diepere sporen in de grondwaterzone. Ter plaatse van het erf Duisman moet rekening worden gehouden met houten constructies van waterputten.

3.1.7 ARCHEOZOÖLOGISCHE EN BOTANISCHE RESTEN

In diepere grondsporen in de grondwaterzone kunnen macrobotanische resten worden verwacht.

3.1.8 ARCHEOLOGISCHE STRATIGRAFIE EN DIEPTE VAN VONDSTLAGEN

Tijdens het vooronderzoek zijn geen vondstlagen aangetroffen. Eventuele vondstniveaus zijn aanwezig direct onder de bouwvoor of onder de geroerde lagen in de ongeroerde bodemhorizonten. Deze bevinden zich op een diepte van circa 40 tot 80 cm.

3.1.9 GAAFHEID EN CONSERVERING

De gaafheid van eventuele vindplaatsen kan variëren als gevolg van de wisselende diepten van de bodemverstoringen. Meestal is alleen de oorspronkelijke A- en deels ook de E- en wellicht de top van de B-horizont opgenomen in het latere plaggendek of moderne verstoringen. In geval van vindplaatsen uit de late prehistorie ligt de archeologische waarde in de mate waarin grondsporen nog grotendeels intact zijn en in het horizontale vlak nog samenhang vertonen. Doorgaans is bij dergelijke vindplaatsen bijna nooit sprake van een intacte E- of B-horizont aangezien deze in de latere akkerlaag zijn opgenomen. Indien in de resterende B-, BC- of C-horizonten nog sporen leesbaar zijn, mogen dergelijke vindplaatsen nog als 'gaaf' beschouwd worden.

Van vuursteenvindplaatsen is de gaafheid doorgaans zeer laag. Een overgroot deel van de vuursteenconcentratie is na de ontginning en het langdurig agrarisch gebruik van de gronden uit context geraakt en in de bouwvoor opgenomen. De informatiewaarde van deze vindplaatsen is daardoor laag.

Voor wat betreft de conservering van organisch materiaal zijn de omstandigheden op een dekzandrug niet gunstig. Meestal is alleen in oude, opgevulde laagten en in diepe sporen zoals waterputten vanwege de natte condities sprake van redelijke conservatieomstandigheden. Mogelijk zijn in het onderzoeksgebied nog waterputten of – kuilen aanwezig, al dan niet met houten putconstructies (kistwerk, vlechtwerk of holle boomstammen).

3.2 ONDERZOEKSVRAGEN

Onderzoeksvragen uit het PvE

1. *Zijn er in het onderzoeksgebied vindplaatsen met archeologische sporen en resten aanwezig?*
2. *Wat is de aard (complextype), omvang en fysieke kwaliteit daarvan?*
3. *Uit welke periode dateren deze?*
4. *Wat is de waardestelling middels de KNA-waarderingscriteria? Is de vindplaats behoudenswaardig?*

HOOFDSTUK 4 VELDONDERZOEK

4.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

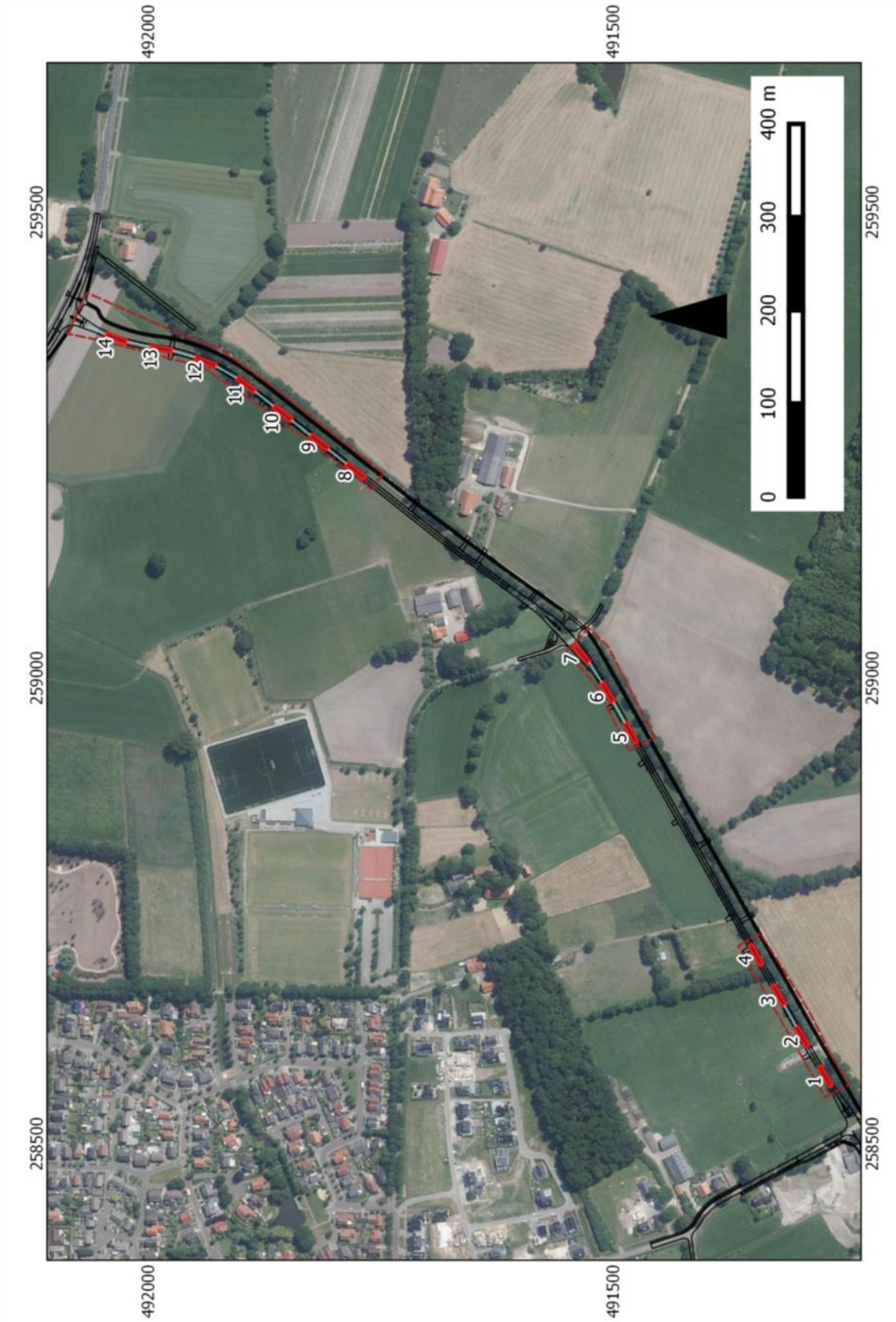
Er zijn in totaal 14 proefsleuven aangelegd in de drie nader te onderzoeken trajecten van de nieuwe weg zoals die in het rapport van De Steekproef zijn aangeduid. De sleuven zijn uitgezet met behulp van een GPS waarbij op de kopse kanten van de putten vooraf piketten zijn uitgezet. Met uitzondering van proefsleuf 10 konden alle sleuven worden aangelegd binnen de uitgezette locaties. Proefsleuf 10 diende zes meter in noordelijke richting verzet te worden vanwege de aanwezigheid van een boom en rasters.

Het onderzoek met proefsleuven vond plaats aan de hand van de zogenaamde 'stippellijn' methode volgens de KNA-Leidraad voor Proefsleuvenonderzoek: het interval tussen de proefsleuven is in principe gelijk aan de lengte van de proefsleuven. De afstanden tussen de sleuven is daarom 25 meter. De sleuven in de deeltrajecten 1 en 2 zijn 25 x 2 meter; in deeltraject 3 zijn de afmetingen 25 x 4 meter;

De te onderzoeken trajecten hebben een totale lengte van circa 670 meter en een oppervlak van 13670 m². (wegbreedte incl. bermsloten en nieuw fietspad (m.u.v. fietspad over de bestaande weg). Daarmee is een dekkingspercentage van circa 8% bereikt en bedraagt het totale oppervlak aan proefsleuven circa 1093 m²

De proefsleuven zijn aangelegd met behulp van een mobiele kraan met gladde afwerkbak en conform de KNA-leidraad Veldhandleiding Archeologie en overige veldwerkspecificaties volgens het vigerende KNA-protocol IVO-p.

Het veldonderzoek kon worden uitgevoerd conform de in het PvE gestelde eisen met uitzondering van de verplaatste locatie van proefsleuf 10.

Afbeelding 7. Puttenplan uit PvE. Zone 1: sleuven 1-4. Zone 2: sleuven 5-8. Zone 3: sleuven 8-14

4.2 RESULTATEN; LITHOLOGIE, LITHOGENESE EN BODEMONTWIKKELING

Lithologie en lithogenese

In alle proefsleuven bestaat de natuurlijke ondergrond uit matig fijn, siltarm zand dat als dekzand aangemerkt kan worden (Formatie van Bortel; Laagpakket van Wierden). Het betreft een eolische afzetting uit vermoedelijk het Laat Weichselien dat is afgezet in de vorm van dekzandwelingen en lage duinen.

Bodemontwikkeling

In alle proefsleuven is er in de top van het dekzand van nature een podzolbodem ontstaan. Door bodembewerking vanaf de ontginning van het onderzoeksgebied is in de top van het bodemprofiel een eerdlaag ontstaan met een wisselende dikte. In de proefsleuven in de zones 1 en 2 en deels in de zone 3 (proefsleuven 8, 9, 10, 11 en 12), gaat het om een dun eerddek dat niet dikker is dan de recente bouwvoor. Deze heeft een dikte van circa 30 tot 40 cm. Onder deze eerdlaag is in het ongeroerde dekzand doorgaans een restant van een podzolbodem aanwezig of direct een vaak iets roestige C-horizont. In zone 3 is in de proefsleuven 13 en 14 onder de recente bouwvoor een dun plaggendek aanwezig.

Proefsleuf	Dikte eerddek (cm)	Daarvan plaggendek of cultuurlaag (cm)	Onderliggende bodemhorizont	Opmerking
1	60	-	C	40 cm opgebrachte grond op recent geroerde laag van 20 cm
2	31	-	B en BC	
3	30	-	BC	
4	48	16	BC	
5	40	-	BC	
6	31	-	C	
7	36	-	BC	
8	40	-	C	
9	40	15	C	Bouwvoor op ophogingspakket
10	35	-	C	Onderliggend gedempte laagte of beekloop
11	45	-	BC	
12	40		BC	

13	55	15	C	
14	55	20	B en BC	

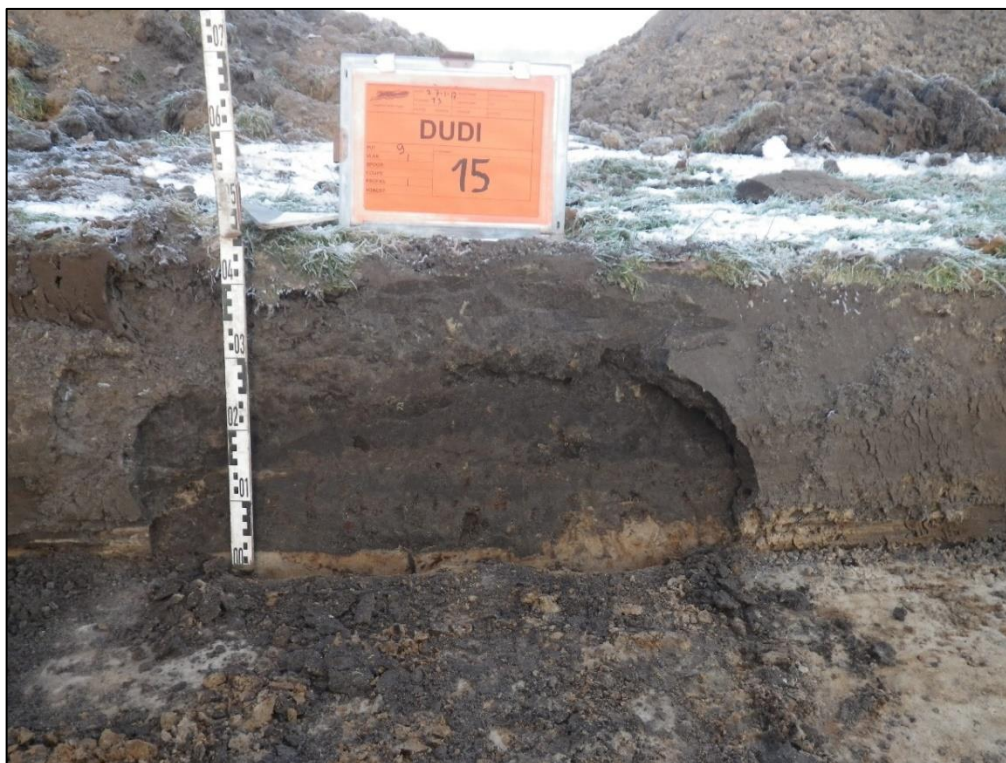
Tabel 1. Schema bodemgegevens per put

Afbeelding 8. Profiel 1 in put 2. Recente bouwvoor op BC-horizont

Afbeelding 9. Werkput 6, profiel 1. Recente bouwvoor op BC-horizont

Afbeelding 10. Werkput 9. Recente bouwvoor op geroerd ophogingspakket

Afbeelding 11.. Werkput 10. Recente bouwvoor op ophogingspakket in gedempte beeklaagte.

Afbeelding 12. Werkput 14, profiel 1. Recente bouwvoor op restant plaggendek met onderliggende B-horizont.

Interpretatie bodem

Proefsleuf 1 ligt in een perceel dat op de kadastrale minuut al staat aangeduid als een graslandperceel. Het is dan al ontgonnen. Bij het veldwerk is vastgesteld dat het perceel ten eerste flink is omgewerkt tot in de C-horizont en bovendien is opgehoogd met grond van elders. De proefsleuven 2 tot en met 7 liggen in een gebied dat tot in het einde van de 19^e eeuw nog heide was. Het gaat dus om jonge heideontginningen met een kenmerkend profiel van een bouwvoor op een afgetopt veldpodzolbodemprefiel. In de genoemde proefsleuven ligt de bouwvoor op de BC- of C-horizont van deze veldpodzol.

In zone 3 zijn in de profielen duidelijk de sporen van oudere antropogene bodembewerkingen aanwezig die zeker gerelateerd kunnen worden aan de exploitatie van de gronden op en rond het voormalige erve Dusink. Gronden zijn daar flink gewoeld of omgewerkt en deels opgehoogd. Dit kan hebben plaatsgevonden zowel tijdens het bestaan van het erve als nadien, bij een eventuele herverkaveling en het egaliseren van laagtes.

4.3 RESULTATEN; ARCHEOLOGIE

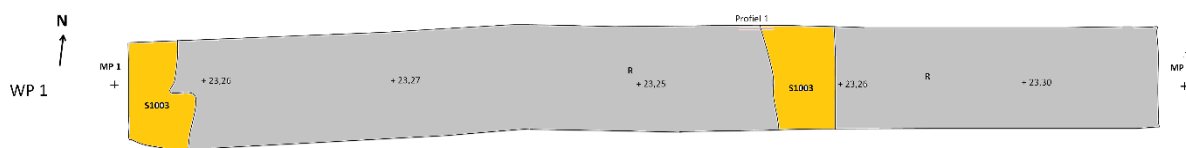

4.3.1 SPOREN EN STRUCTUREN

Onderstaand worden de sporen die zijn aangetroffen per put beschreven. De schaal van de tekeningen is 1:200.

Put 1.

In put 1 is de bodem tot ver in de C-horizont verstoord. Hier zijn geen grondsporen en vondsten aangetroffen.

Afbeelding 13. Opgravingsvlak met alle sporen in put 1 (schaal 1:200)

Put 2

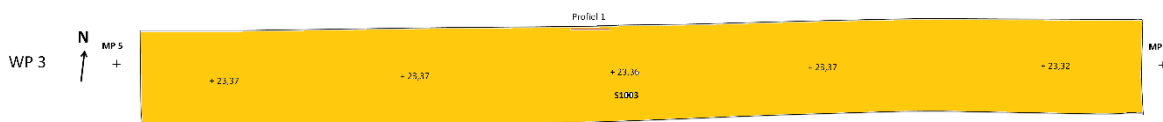
In werkput 2 zijn geen archeologische sporen aangetroffen.

Afbeelding 14. Opgravingsvlak met alle sporen in put 2

Put 3

In werkput 3 zijn geen archeologische sporen aangetroffen.

Afbeelding 15. Opgravingsvlak met alle sporen in put 3

Put 4

In werkput 4 zijn geen archeologische sporen aangetroffen.

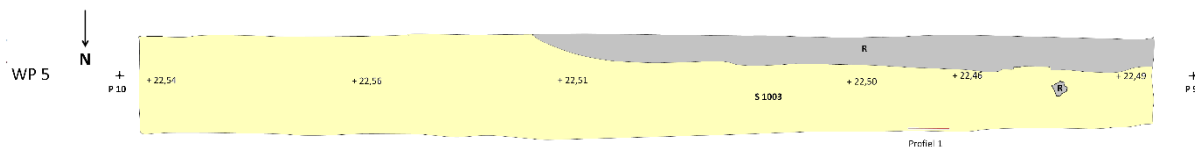

Afbeelding 16. Opgravingsvlak met alle sporen in put 4

Put 5

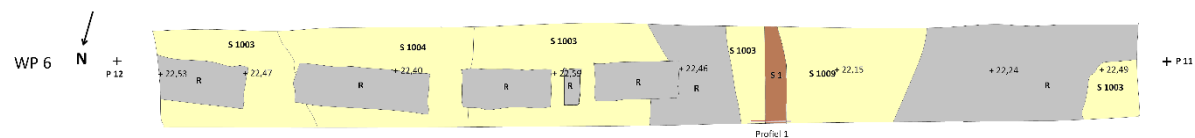
In werkput 2 zijn geen archeologische sporen aangetroffen.

Afbeelding 17. Opgravingsvlak met alle sporen in put 5

Put 6

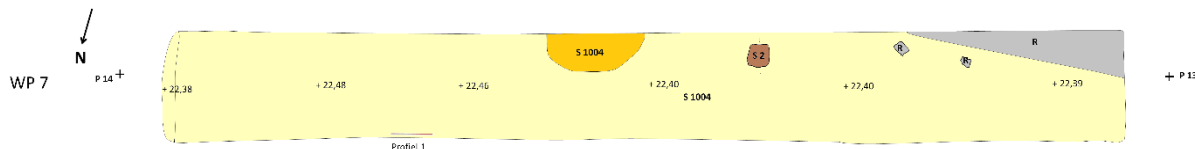
In put 6 zijn vooral recente sporen aangetroffen die als recente verstoringen zijn beoordeeld. Spoor S2 is een greppel die haaks door de put loopt. Het gaat hier mogelijk om een ouder verkavelingsspoor. Het kon niet worden gedateerd aan de hand van vondstmateriaal.

Afbeelding 18. Opgravingsvlak met alle sporen in put 6

Put 7

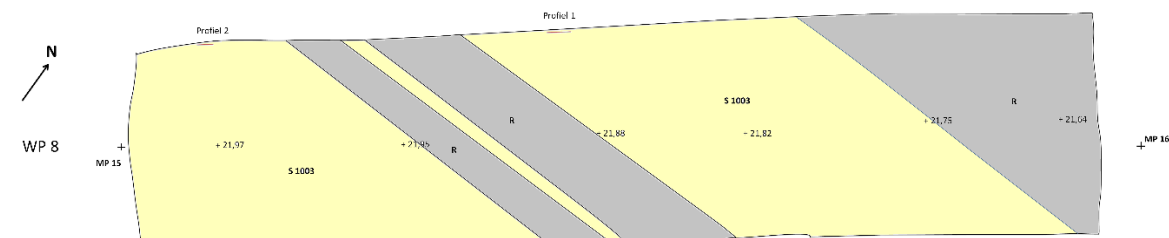
Spoor S2 is een paalkuil waarvan wordt vermoed dat dit uit de nieuwe tijd dateert. Spoor S1004 is vermoedelijk een natuurlijk spoor dat als een boomval wordt geïnterpreteerd. De overige sporen zijn als recente verstoringen aangemerkt.

Afbeelding 19. Opgravingsvlak met alle sporen in put 7

Put 8

In put 8 zijn alleen recente sporen aangetroffen die als recente verstoringen zijn beoordeeld.

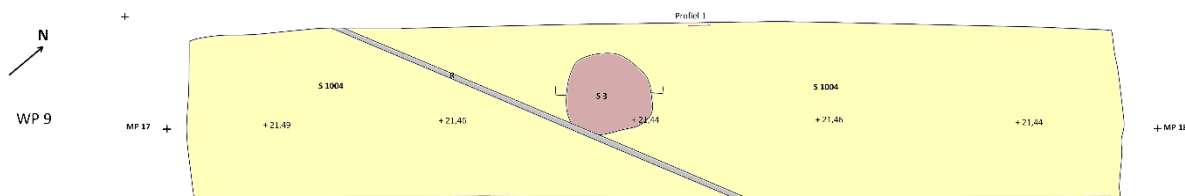
Afbeelding 20. Opgravingsvlak met alle sporen in put 8

Put 9

In put 9 is een smal recent spoor (drainagesleuf) aangetroffen. Spoor S3 is een kuil met een diepte van circa 35 cm onder het vlak. De vulling bestond uit een afwisseling van licht

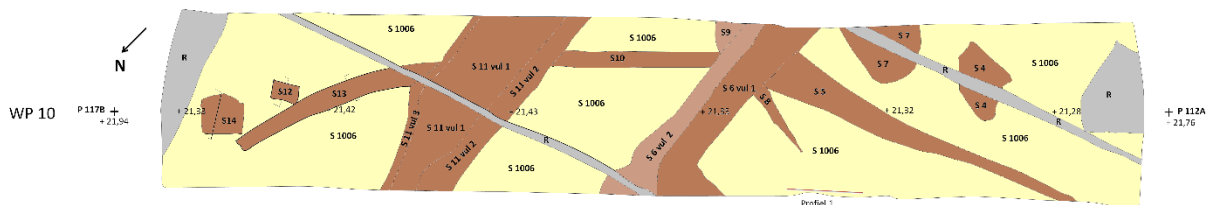
gekleurde zandlaagjes en donkere humeuze zandlaagjes met een sterk humeuze donkergrijze laag op de bodem. Het spoor had een doorsnede van circa 2 meter. Vermoedelijk is het de onderkant van een drenkkuil of iets dergelijks. Het wordt gedateerd in de nieuwe tijd.

Afbeelding 21. Opgravingsvlak met alle sporen in put 9

Put 10

In put 10 is een flink aantal greppelachtige sporen aangetroffen die elkaar deels oversnijden. De breedste greppels lopen noord-zuid door de put (S11 en S6). Deze sporen lijken een oudere en smallere greppel te doorsnijden (bestaand uit S5, S10 en S13). Verder zijn er nog kuilen aanwezig (S4, S7, mogelijk ook S9, S12 en S14). Deze kuilen hebben verschillende afmetingen en zijn niet allemaal gecoupeerd. Kuil S12 is een kuil die in het profiel een komvormige dwarsdoorsnede heeft en ongeveer 20 cm diep is. De functie is niet duidelijk. Kuil S14 is een grotere kuil met een vlakkerige gemengde vulling die er uitziet alsof deze onder natte omstandigheden is dichtgemaakt. De functie is niet duidelijk. Uit spoor 10 zijn vijf fragmenten van rode holle dakpannen verzameld. Hiervan is geen eenduidige datering te geven. Deze dakpannen waren vanaf het midden van de 17^e eeuw in gebruik tot in de 20^e eeuw.

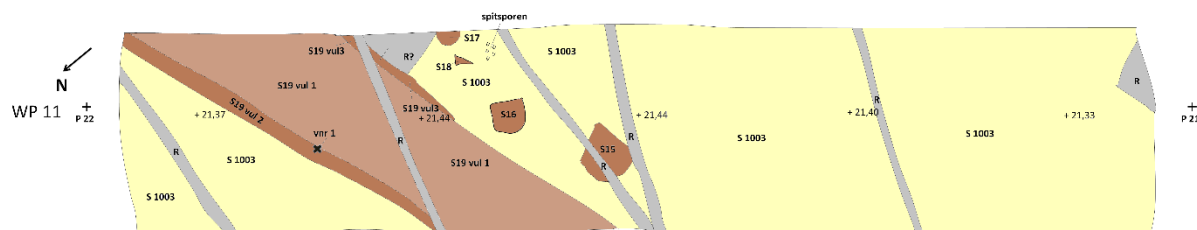
Afbeelding 22. Opgravingsvlak met alle sporen in put 10

Afbeelding 23. Spoor 14 met een vlekkerige vulling

Put 11

In put 11 is een brede greppel aangetroffen die als een subrecente sloot is geïnterpreteerd. De vroegere eigenaar (dhr. J. Pikkemaat, woonachtig aan de overzijde van de Dusinksweg) wist zich deze sloot nog uit zijn jongere jaren te herinneren. In de sloot is aan de rand een loden klootvulling gevonden. Er zijn geen vondsten gedaan die een nadere datering van de sporen mogelijk maken. Voorts zijn er nog enkele kuilen aanwezig. Vooralsnog worden de sporen in de nieuwe tijd gedateerd. Dwars door de sleuf loopt een vijftal drainagesleuven die als recent beschouwd kunnen worden.

Afbeelding 24. Opgravingsvlak met alle sporen in put 11

Put 12

Het vlak in put 12 wordt voor een aanzienlijk deel in beslag genomen door een tweetal grote sporen. Spoor 20 is waarschijnlijk een brede greppel met een donkerbruingrijze tot

Spoor 22 lijkt parallel aan spoor 20 te lopen en was in de sleuf al circa 15 cm dieper uitgegraven dan het overige deel van het opgravingsvlak. Dit spoor heeft ten opzichte van de het vlak buiten dit spoor een diepte van circa 40 cm. Daarin is, naast her en der baksteen, een loden musketkogel gevonden en een koperen gesp. Omwonenden herinneren zich hier een laagte, ook wel 'gracht' genoemd. De gesp kan gedateerd worden tussen 1720 en 1750 maar kan ook aanzienlijk later in het spoor terecht zijn gekomen. Het spoor is dan in ieder geval na circa 1750 ontstaan. De laagte is nog minstens een schopsteek dieper dan het vlak, dat ter plekke van de laagte al ca. een meter onder maaiveld is aangelegd. Uit een boring blijkt dat de vulling ook weer gelaagd is met onderin een sterk humeuze laag met veel boomblad. De overige sporen in de put zijn recent, waaronder een drainagesleuf.

Het meest opvallende spoor in put 13 een brede gebogen greppel (spoor S23) met een breedte van ruim 2 meter. Uit een boring is gebleken dat deze ruim een meter diep is. De rand van deze greppel is grijzer van kleur en lijkt daarmee enigszins uitgelopen te zijn (zie afbeelding 26).

Afbeelding 26. De rand van de greppel S23 met uitloging.

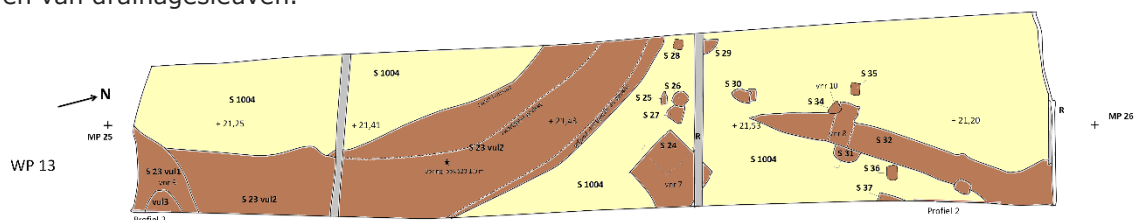

Afbeelding 27. Spoor S24.

In het overige deel van de put werden nog min of meer rechthoekige kuilen (S23 en S24) en diverse paalkuilachtige sporen gedocumenteerd. In spoor S23 werden opmerkelijk veel veldkeien met doorsnedes van 10 tot 20 cm aangetroffen evenals baksteenfragmenten. In spoor S24 werden relatief veel vondsten van keramiek aangetroffen.

Spoor S32 is als een greppel aangemerkt. Deze greppel kan niet concreet worden gedateerd maar zal ook uit de nieuwe tijd dateren. De overige kleinere sporen zijn paalkuilachtige sporen die ook uit de nieuwe tijd dateren. Verder zijn er nog twee recente sporen van drainagesleuven.

Afbeelding 25. Opgravingsvlak met alle sporen in put 13

Ook met vondsten uit de sporen S23, S24 en S32 kunnen de sporen in put 13 niet nader gedateerd worden dan in de nieuwe tijd.

Put 14

In put 14 is wederom een aantal greppelvormige structuren aangetroffen die echter geen eenduidig verloop hebben. Spoor S52 is daarvan de grootste. Deze oversnijdt greppel S45 die vermoedelijk wat ouder is. Greppel S45 heeft een gelaagde vulling met een afwisseling van schone en sterk humeuze donkere zandlaagjes (afbeelding 26). Dit duidt er in ieder geval op dat deze vullingen onder natte omstandigheden tot stand zijn gekomen. Mogelijk is er sprake geweest van stromend water. Dit geldt ook voor greppel S54. Andere greppels zoals S53, hebben een meer homogenere vulling. Het is echter onduidelijk wat de onderlinge samenhang is van de greppelstructuren in de proefsleuf.

Uit het opgravingsvlak zijn, voor zover dat lag in spoor 1, vondsten verzameld onder één vondstnummer. Deze vondsten bestonden uit aardewerk, bouwkeramiekfragmenten en metaal. Het metaal is door detectoramateurs gevonden op stort en kan niet aan sporen of lagen worden toegewezen. In principe zijn deze vondsten niet uit een bepaalde context afkomstig. Het is echter wel waarschijnlijk dat deze vondsten gedurende het bestaan van het erf in de bodem zijn terecht gekomen.

Vondstnr./volgnr.	Materiaal	Soort	Aantal	Datering
1.1	MPB	Lood, klootvulling	1	1600-1800
2.1	MCU	Koperen gesp	1	1890-2000
3.1	MPB	pistoolkogel	1	1650-1800
4.1	KAW	roodbakkend ongeglazuurd	1	1800-1950
5.1	KBW	dakpan: golfpan	5	1800-1950
6.1	MCU	munt	1	1800-1900
7.1	KAW	roodbakkend; loodglazuur	4	1820-1950
7.2	KBW	dakpan: golfpan,	1	1650-1800
8.1	KAW	steengoed met kleurloos zoutglazuur.	3	1600-1850
8.2	KBW	dakpan, golfpan	1	1600-1820
8.3	MFE	beslag, sterk verroest	1	1600-1850
9.1	KAW	roodbakkend: ongeglazuurd	1	1600-1800
9.2	KAW	witbakkend: Frankfurter waar	1	1625-1800
9.3	KBW	baksteen handvorm,	3	1500-1850
10.1	KBW	dakpan, golfpan	1	1650-1950
11.1	MBR	munt: duit Hollandia 1765	1	1675-1900
11.2	MME	Messing knoop:	1	
11.3	MXX	speld, mogelijk winterhulp	1	
12.1	MAG	munt: zilveren penning, Bisschop van Münster	1	
			30	

Tabel 2. Vondsten uit de proefsleuven en stort

Aardewerk

In totaal zijn er slechts tien fragmenten aardewerk gevonden. Deze zijn allen ter plaatse van of direct nabij het voormalige erf gevonden in grondsporen. Het aardewerk bestaat uit de gebruikelijk voorkomende soorten en omvat geen bijzonderheden. Onder de aardewerksoorten bevinden zich wit- en roodbakkend aardewerk en steengoed. Het aardewerk omvat een tijdspanne vanaf de 17^e tot het midden van de 19^e eeuw. Het omvat geen bijzonder materiaal en kan tot het gangbare aardewerk worden gerekend wat er in die periode op een boerenerf in gebruik was.

Bouwkeramiek

Bouwkeramiek bestaat uit fragmenten van holle handgevormde baksteen en dakpannen. Het wordt gedateerd in de periode vanaf circa het midden van de 17^e eeuw. De fragmenten van dakpannen en bakstenen zijn in een beperkt aantal sporen aangetroffen.

Metaal

Het metaal is vrijwel allemaal aangetroffen in de uitgekomen grond bij het aanleggen van de proefsleuven en is met metaaldetectoren gevonden door amateur-archeologen. Onder de metaalvondsten bevonden zich enkele opmerkelijke voorwerpen. Een voor een boerenerf opmerkelijke vondst betreft een rijke barok versierde zware gesp: wegens de zwaarte is het mogelijk van paardentuig, maar vanwege de ongewoon rijke versiering gaat het mogelijk om een (militaire) riemgesp. De gesp is gevonden in proefsleuf 12 in spoor 22.

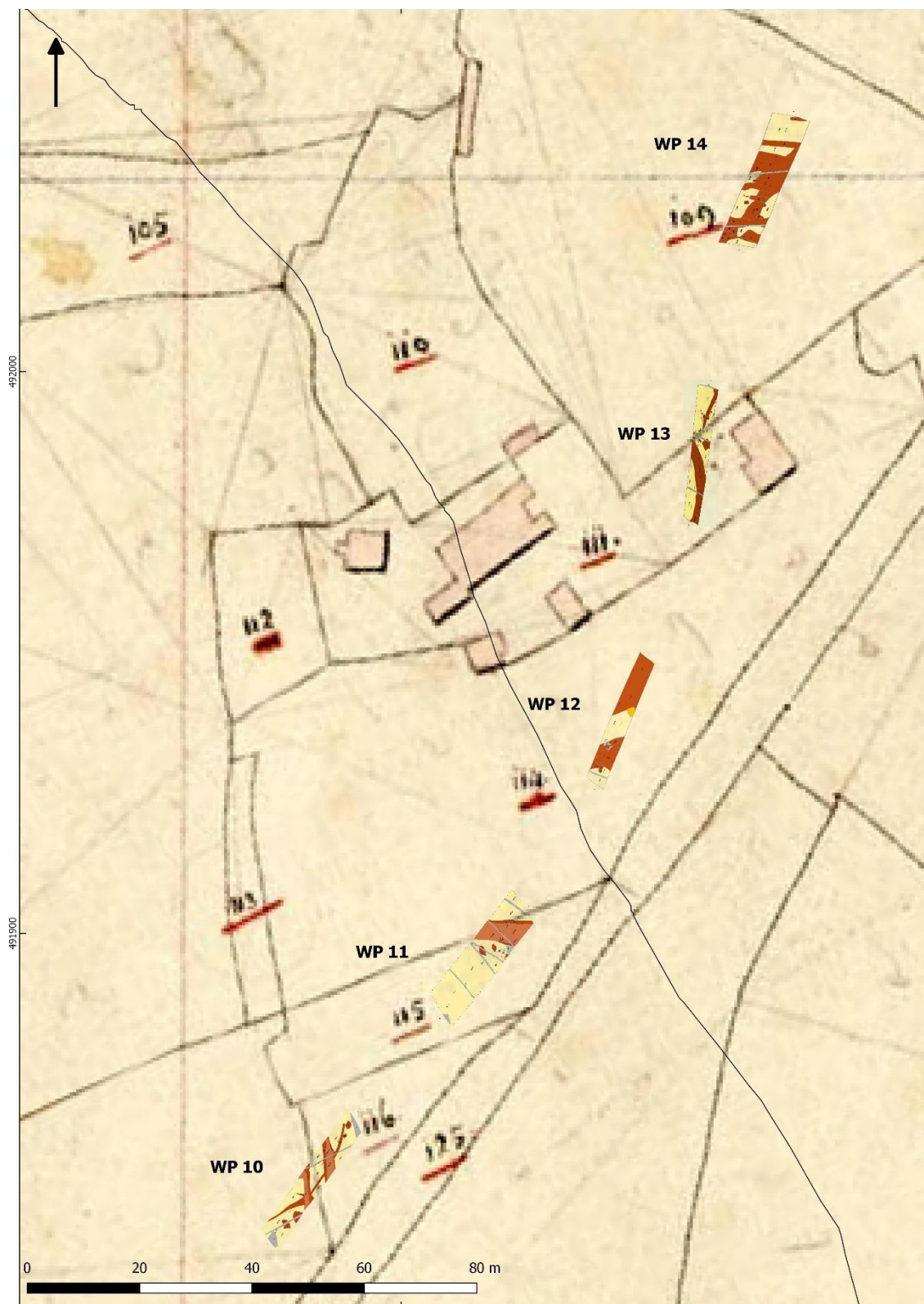
Een uitbijter qua datering is de vondst van een zilveren muntje. Het betreft een zogenaamde 'bisschoppenpenning'. Dit muntje is op grond van de afdrukken aan beide zijden als een penning van het bisdom Münster gedetermineerd en is geslagen in de periode 1160-1180. De vondst van dit muntje is in die zin opmerkelijk omdat er geen materiaal is gevonden dat ouder is dan de 17e eeuw. [Bij het ter persé gaan van dit conceptrapport bevindt het muntje zich nog ter restauratie].

Een andere munt die wel uit de periode van de dateringen van het overige vondstmateriaal past is een bronzen munt die als een Hollandse duit uit 1765 is gedetermineerd. Verder is er nog een loden vulling van een kloot gevonden die echter ook niet nader gedateerd kan worden dan na de 15^e eeuw en er zijn twee fragmenten van ijzeren beslag aangetroffen alsmede een loden pistoolkogel.

4.4 INTERPRETATIE

In de zones 1 (putten 1-4) en 2 (putten 5-7) zijn er geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats.

In zone 3 met de putten 8-14 is het westelijke deel nog vrij leeg te noemen. Pas in de zone ten oosten van put 9 zijn er sporen aangetroffen die gerelateerd kunnen worden aan de locatie van het voormalige erve Dusink. Het betreft hier vooral een groot aantal greppels of sloten. De kuilen en sloten in werkput 10 en 11 worden nog als off-site sporen beschouwd aan de rand van of net buiten het erve Dusink, dat 50 tot 100 meter noordoostelijk gelegen moet hebben tegenover een bomerij die vanuit het oosten op de Dusinksweg aankomt ter hoogte van werkput 12. Op de projectie van de putten met de sporen op de kadastrale minuut liggen de sporen in de putten 10 en 11 nog behoorlijk ver buiten het erf. Mogelijk vormen deze sporen de relictten van oudere kavelsloten. Op de kadastrale minuut is te zien dat deze ongeveer op de plek liggen van toenmalige kavelgrenzen. Er heeft bovendien een beekloop gelegen die op historische topografische kaarten is te zien maar die gezien de schaal van deze kaarten niet goed geprojecteerd kan worden op de huidige topografie en daarmee ook de proefsleuven. Vermoedelijk zijn de brede sloten in werkput 12 te koppelen aan een beek die daar vanuit het noordwesten onder de Dusinksweg doorliep.

Afbeelding 28. Projectie van de sleuven 10-14 op de kadastrale minuutplan

Op de projectie van de sleuven 10-14 op de kadastrale minuutplan is te zien dat het tracé van de nieuwe Dusinksweg over het oostelijke deel van het voormalige erf loopt. De meeste gebouwen, waaronder de boerderij waarin gewoond werd en het vee stond (het

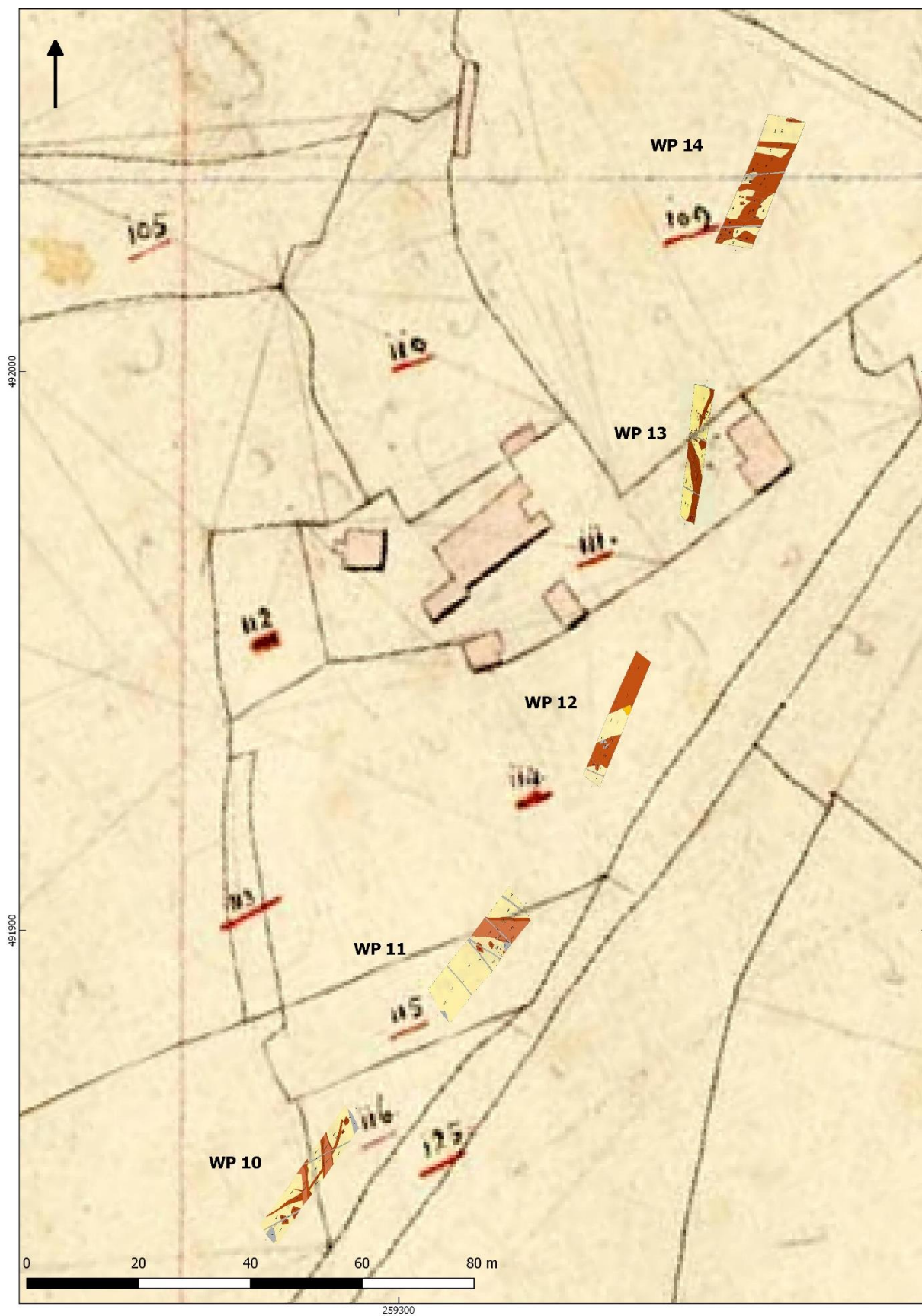
'los hoes'), liggen nog vele meters te westen ervan. Het is niet goed mogelijk om aan de hand van de in de relatief kleine proefsleuven meer concreet inzicht te krijgen in de indeling en structuren van het voormalige erf. De sporen zijn gedurende ettelijke eeuwen ontstaan als gevolg van diverse graafactiviteiten en vormen daarmee een opeenstapeling van verschillende fases uit de bestaansperiode van het erf. Gezien de aanwezigheid van een flink aantal forse greppels of sloten kan wel gesteld worden dat het zuidelijk deel van het erf in een wat lager stuk grond lag, tussen stukken hoger liggende bouwlandpercelen aan de noordoost- en de westzijde.

Er zijn echter wel een aantal opmerkelijke zaken vermeldenswaardig. Ten eerste kan gesteld worden dat de hoeveelheid vondsten bijzonder gering is. Er zijn ter plaatse van het erf slechts 10 fragmenten aardewerk aangetroffen. Hoewel niet alle sporen zijn gecoupeerd en uitgespit en er dus nog wel meer aardewerk aanwezig zal zijn, is de hoeveelheid aardewerk toch behoorlijk aan de lage kant. Er zou toch wel meer aanwezig moeten zijn voor een erf dat meer dan 400 jaar heeft bestaan.

Ten tweede komt dan ook de vraag aan de orde waarom er alleen vondsten van na de 16^e eeuw zijn aangetroffen. Oudere vondsten uit met name de 14^e of de 15^e eeuw zijn er niet gedaan, afgezien van de veel oudere bisschopspenning uit de 12^e eeuw.

Wellicht dat zowel het geringe aantal als ook het ontbreken van oud vondsmateriaal te maken hebben met het gegeven dat de sleuven slechts over de oostelijke randzone van het erf zijn aangelegd (en daarmee ook de nieuwe Dusinksweg). Zoals genoemd moet de boerderij zelf een stuk westelijker hebben gestaan en kan het erf aanvankelijk wat kleiner zijn geweest. Het meeste huisafval met onder andere het aardewerk kan dan in een kleinere zone dichterbij de boerderij verspreid zijn geraakt en het oostelijke deel van het erf heeft dan te ver van de boerderij gelegen.

De in de proefsleuven aangetroffen diepere brede greppels of sloten kunnen op basis van de kadastrale minuutplan niet direct gerelateerd worden aan kavelbegrenzingslijnen die daarop zijn te zien. Vanwege de schaal van de latere topografische kaarten lukt het ook niet goed om deze te herleiden tot sloten of andere structuren die op deze kaarten zijn te zien. Wel zouden een aantal van de grotere sloten wel de restanten kunnen vormen van de 'gracht' die in de overgeleverde verhalen wordt genoemd. Een gracht waarvoor op de kadastrale minuutplan echter geen enkele aanwijzing voor is te vinden. Mogelijk is er van nature een beekloop aanwezig geweest of waren er vanuit westelijke en noordwestelijke richting twee beken die rond het erf lagen en aan de oostzijde samenkwamen.

Inventariserend veldonderzoek – Proefsleuven. Dusinksweg Klein Agelo, gemeente Dinkelland (Ov.)

HOOFDSTUK 5 ONDERZOEKSVRAGEN EN CONCLUSIE

Op basis van de resultaten van het onderzoek kunnen de meeste onderzoeksvragen uit het PvE worden beantwoord.

1. *Zijn er in het onderzoeksgebied vindplaatsen met archeologische sporen en resten aanwezig?*

In de proefsleuven nabij en ter plaatse van het voormalige erve Dusink is er sprake van een archeologische vindplaats die gevormd wordt door sporen en vondsten die gerelateerd kunnen worden aan het genoemde erf. In de overige proefsleuven zijn geen archeologische vindplaatsen aangetroffen.

2. *Wat is de aard (complextype), omvang en fysieke kwaliteit daarvan?*

De vindplaats betreft het voormalige erve Dusink dat daar tussen circa de 15e eeuw en 1880 geweest is. De omvang van de vindplaats strekt zich binnen het tracé van de nieuwe Dusinksweg uit over een lengte van circa 150 meter ter plaatse van de proefsleuven 12, 13 en 14. De vindplaats zal zich met name in de westelijke richting veel verder uitstrekken omdat op basis van de kadastrale minuut duidelijk is dat de proefsleuven die over de as van de nieuwe weg zijn aangelegd, slechts in de oostelijke randzone van het erf liggen. De fysieke kwaliteit van de grondsporen en het aanwezige (anorganische) vondsmateriaal is goed te noemen.

3. *Uit welke periode dateren deze?*

Hoewel het erf al in het vierde kwart van de 15^e eeuw moet hebben bestaan is vrijwel al het vondstmateriaal op zijn vroegst te dateren vanaf de 17^e eeuw. Niet alle sporen zijn volledig gecoupeerd en afgewerkt maar voor zover er vondsten in sporen zijn aangetroffen kunnen deze sporen ook in deze latere periode van het erf worden gedateerd. Misschien is het deel van het erf waarin de proefsleuven lagen, een uitbreiding van het erf in de 17^e eeuw of later.

4. *Wat is de waardestelling middels de KNA-waarderingscriteria? Is de vindplaats behoudenswaardig?*

Het onderzochte deel van de vindplaats waarin de nieuwe Dusinksweg wordt op basis van de waarderingscriteria volgens de KNA 4.0 aangelegd wordt als een behoudenswaardig aangemerkt. Zie daartoe de waardering in Hoofdstuk 6.

HOOFDSTUK 6 WAARDERING

De doelstelling van het onderhavige onderzoek is te komen tot een waardering van een eventueel aanwezige archeologische vindplaats. Op basis van het voorkomen van archeologische sporen is er sprake van een archeologische vindplaats. Het betreft het voormalige erve Dusink waarvan in de proefsleuven 10 tot en met 14 sporen zijn aangetroffen. Deze vindplaats wordt gewaardeerd op basis van de waarderingscriteria volgens de KNA 4.0. Per onderdeel vindt een toewijzing van punten plaats en aan de hand van het totaal aantal punten wordt bepaald of de vindplaats als behoudenswaardig aangemerkt dient te worden. Bij een lage, gemiddelde en een hoge waarde worden respectievelijk 1, 2 en 3 punten toegekend. Een behoudenswaardige vindplaats heeft volgens de KNA-waarderingscriteria voor de fysieke kwaliteit een score van 4 punten en op inhoudelijke kwaliteit een score van 8 punten. Vanaf een score van 12 punten in totaal geldt de aangetroffen archeologische vindplaats als behoudenswaardig.

Gaafheid

Er zijn sporen die vooral lineair van aard zijn of kuilen met een niet nader te bepalen functie. De sporen zijn qua gaafheid te vergelijken met sporen die doorgaans op reguliere opgravingen worden aangetroffen (gaafheid gemiddeld). Qua ruimtelijke gaafheid kan gesteld worden dat de sporen niet zijn aangetast en doorlopen onder en buiten het gehele onderzoeksgebied. De stratigrafie, is afgezien van de post-depositionele processen die hebben plaats gevonden (aftopping in of na de late middeleeuwen) intact. Qua ruimtelijke relatie tussen de mobilia kan er vanwege het geringe aantal vondsten geen oordeel worden gegeven. Dat geldt eveneens voor de relatie tussen de mobilia en de sporen. Er zijn mogelijk biochemische residuen aanwezig en te verwachten. Door de afdekking met een cultuur of plaggendeck zijn de sporen zo niet verder vergankelijk.

Conservering

Er zijn weinig artefacten aangetroffen die bovendien anorganisch zijn. In dat licht kan er dus geen waardering van de conservering van organische artefacten worden gegeven. De conservering van anorganische artefacten is, met uitzondering van ijzeren voorwerpen goed, maar dit is doorgaans bij alle archeologische vindplaatsen het geval en telt dan ook niet zwaar mee bij de bepaling van de conservering van materialen van een vindplaats. Vooralsnog wordt de conservering daarom als gemiddeld beoordeeld.

Zeldzaamheid

De vindplaats betreft sporen uit de nieuwe tijd en omvat het complextype 'Huisplaats' uit de nieuwe tijd. Hoewel er ter plaatse van tal van oude boerderijen in principe dergelijke

vindplaatsen aanwezig zullen zijn, is onderzoek naar dergelijke huisplaatsen schaars. Er zijn weinig van dergelijke erven uit de Nieuwe tijd (tot het midden van de 19^e eeuw) opgegraven. In dat licht is een dergelijke vindplaats als de onderhavige zeldzaam te noemen.

Informatiewaarde

De proefsleuven met de opgegraven sporen trekken als het ware een klein luikje open van het gehele sporen en vondstencomplex van het erve Dusink. Indien dit compleet onderzocht zou kunnen worden zal er aanzienlijk meer inzicht worden verkregen over een voormalig agrarisch erf uit de periode vanaf de late middeleeuwen. De vindplaats als geheel beschouwend is zoals bovengenoemd als zeldzaam beoordeeld en een opgraving van een zeldzame vindplaats levert altijd nieuwe informatie op. In principe kan daarmee de informatiewaarde als hoog worden beoordeeld. Er dient echter wel bij aangetekend te worden dat het onderzoek is uitgevoerd in een randzone van het erf waarin relatief weinig informatiewaarde over het erf is te vinden. De nieuwe Dusinksweg zal ook in die randzone worden aangelegd waardoor het informatieverlies relatief gering is.

Ensemblewaarde

In de context van de ruimere omgeving maakt de vindplaats deel uit van een heel ensemble van erven en het omliggende landschap waarin nog veel relictten van voor de 20^e eeuw aanwezig zijn. Dit geldt zowel voor de synchrone als voor de diachrone context. Voor wat betreft de aanwezigheid van contemporaine organische sedimenten is er geen ensemble waarde.

Representativiteit

De vindplaats, of beter gezegd de aangetroffen sporen zijn representatief voor nieuwe tijd. Er zijn echter nog weinig van dergelijke vindplaatsen onderzocht en opgegraven en veel van dergelijk potentiële vindplaatsen liggen ter plaatse van oude erven waarop geen goed beschermingsregime van toepassing is en het behoud ervan niet goed is gegarandeerd. In die zin is, volgens de criteria deze vindplaats weinig representatief. De onderhavige vindplaats zal slechts voor een beperkt deel worden aangetast.

Conclusie waardering

Op het aspect fysieke kwaliteit heeft de vindplaats 4 punten en op de inhoudelijke kwaliteit 9 punten. Voor beide criteria is de waarderingsscore voldoende om als een behoudenswaardige vindplaats aangemerkt te worden.

Kwaliteiten	Waardering s-criteria	Operationele parameters	score
Beleefde kwaliteit	Zichtbaarheid (herkenbaarheid en schoonheid)	Wordt niet gescoord	-
	Herinneringswaarde	Wordt niet gescoord	-
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	• Aanwezigheid sporen; • Gaafheid sporen; • Ruimtelijke gaafheid; • Stratigrafie intact;	2

		• Mobilia in situ; • Ruimtelijke relatie tussen mobilia onderling; • Ruimtelijke relatie tussen mobilia en sporen; • Aanwezigheid antropogeen biochemisch residu; • Stabiliteit van de natuurlijke omgeving.	
	Conservering	• Conservering artefacten (metaal/overig); • Conservering organisch materiaal.	2
Inhoudelijk-ke kwaliteit	Zeldzaamheid	• Het aantal vergelijkbare vindplaatsen van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde periode, binnen dezelfde archeoregio, waarvan de aanwezigheid is vastgesteld; • Idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart.	3
	Informatie- waarde	• Opgraving/onderzoek van vergelijkbare vindplaatsen binnen dezelfde archeoregio (minder/meer dan 5 jaar geleden; volledig/partieel); • Recent en systematisch onderzoek van de betreffende archeoregio; • Recent en systematisch onderzoek van de betreffende archeologische periode; • Passend binnen vastgesteld onderzoeksprogramma van universitair instituut of Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	3
	Ensemble- waarde	• Synchrone context (voorkomen van vindplaatsen uit dezelfde periode binnen de microregio); • Diachrone context (voorkomen van vindplaatsen uit opeenvolgende perioden binnen de microregio); • Landschappelijke context; • Landschappelijke context (fysisch en historisch); geografische gaafheid van het contemporaine landschap; • Aanwezigheid van contemporaine organische sedimenten in de directe omgeving.	3
	Represen- tativiteit	• Kenmerkendheid voor een bepaald gebied en/of periode;- • Het aantal vergelijkbare vindplaatsen van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld en waarvan behoud is gegarandeerd; • Idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart.	3

HOOFDSTUK 7 SELECTIEADVIES

Op basis van de waarderingscriteria is de vindplaats als behoudenswaardig aangemerkt. Daarmee dient er in principe getracht te worden om deze vindplaats in situ te behouden en indien dat vanwege een afweging van andere belangen niet mogelijk is, deze door middel van een opgraving ex-situ te behouden.

Er is echter vastgesteld dat de nieuw aan te leggen weg vrij waarschijnlijk alleen door de westelijke randzone van het voormalige erf wordt aangelegd. Ook is daarbij te vermelden dat in deze zone de informatiewaarde vrij laag zal zijn maar er wordt daarmee toch een deel van de gehele vindplaats verstoord. Juist omdat er hier een nog complete vindplaats aanwezig is en daarmee vooral de behoudenswaardigheid wordt gesteund, verdient het de aanbeveling om voorafgaand aan de aanleg van de nieuwe weg een archeologische opgraving te laten plaatsvinden om de nog aanwezige resten en sporen binnen het ruimtebeslag van de weg (inclusief de bermsloten en het fietspad) te documenteren en te bergen. Dit geldt voor het wegdeel vanaf de proefsleuf 12 tot aan de aansluiting op de Denekamperstraat.

Literatuur en bronnen

Grimberg, R., 2016. Donkere wolken boven de Duus. Over een rondweg en het verdwenen erf de Duus. In: Jaarboek 2016, Vereniging Heemkunde Ootmarsum en omstreken.

Hulshof, A.L., 1953. Het Schattiingsregister van Twente van 1475. Vereniging tot beoefening van Overijselsch regt en geschiedenis.

Oude Rengerink, 2017. PvE IVO-P Dusinksweg Agelo. Laagland Archeologie Ootmarsum. Ongepubliceerd.

Pikkemaat, H., z.j. Jeugdherinneringen. Geschreven en uitgegeven door H. Pikkemaat ter gelegenheid van zijn 80^e verjaardag.

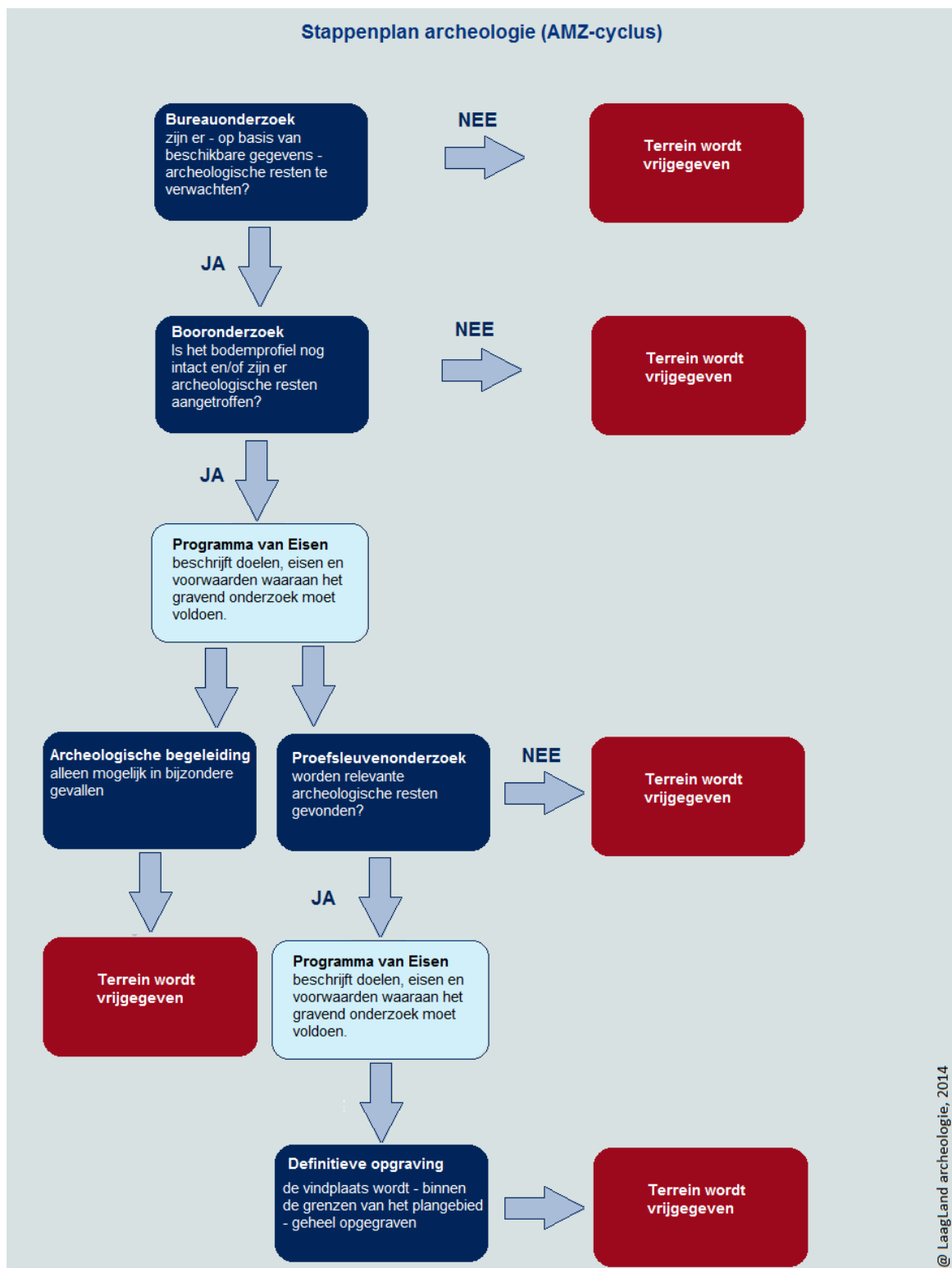
Postma-Saan, F.B., 2009. *Klein Agelo, Dusinksweg (Gemeente Dinkelland, Ov.) Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek*. Steekproefrapport 2009-03/10. Zuidhorn.

SIKB, 2016. Inventariserend Veldonderzoek (Landbodems) (Field Survey IVO (soil) Protocol 4003. SIKB 2016. Gouda.

Vereniging Oudheidkamer Twente, 1985. Het verpondingsregister van Twente van 1601.

BIJLAGE 1 AMZ-CYCLUS

BIJLAGE 2 ARCHEOLOGISCHE PERIODEN

Archeologische perioden				Datering	
Nieuwe tijd		C		1795	
		B		1650	
		A		1500	
Middeleeuwen		Laat		1250	
		Vol		1050	
		vroeg	Ottoons	900	
			Karolingisch	725	
			Merovingisch	450	
Romeinse tijd		Laat		270	
		Midden		70 na Chr.	
		Vroeg		15 voor Chr.	
Prehistorie	IJzertijd		Laat		250
			Midden		500
			Vroeg		800
	Bronstijd		Laat		1100
			Midden		1800
			Vroeg		2000
	Neolithicum		Laat		2850
			Midden		4200
			Vroeg		4900/5300
	Mesolithicum		Laat		6450
			Midden		8640
			Vroeg		9700
	Paleolithicum		Jong		35.000
			Midden		250.000
			Oud		
© Monolithic archeologie 2013					

BIJLAGE 3 SPORENLIJST

spoonr.	datum	wp	vlak	relatie	aard spoor	voorlopige datering	coupe (J/N)	coupenaam (segment)	breedte in coupe (cm)	diepte in coupe (cm)	TV	vulling	textuur	humus	kleur	gevekt	inluitsels (zie textuurkaart)	opmerking
1	25-1-2017	6	1		GR	LME/NT	J		70	38	1	1	Zs1 m3		brgr	gevl	hk 1	
2	25-1-2017	7	1		NAT?		J		54	8	1	1	Zs3m2		lgr		vekjes zs1m3 wit	cryoturbatie?
3	26-1-2017	9	1		drenkkuil		J		220	22	2	1	Zs1 m3		lbrgr		zw hum laagjes	
3	27-1-2017	9	1		drenkkuil		J		160	8	2	2	Zs1 m4	h3	zw			bodem
4	26-1-2017	10	1		VLEK						1	1	Zs1 m3		lgr	gevl	hk1	
5	26-1-2017	10	1		GR						1	1	Zs1 m3	h3	zw	gevl gr		
6	26-1-2017	10	1		GR						1	1	Zs1 m3	h2	brzw	gevl gr		demping
6	27-1-2017	10	1		GR	NT					1	2	Zs1 m3	h3	brzw			bodem
7	26-1-2017	10	1		VLEK						1	1	Zs1 m3	h2	lgrbr	gevl		
8	26-1-2017	10	1	od 6	GR						1	1	Zs1 m3		dgrbr			
9	26-1-2017	10	1	od 6; id 8?	VLEK?						1	1	Zs1 m3		dgrbr			
10	26-1-2017	10	1	od 6 + 11	GR						1	1	Zs1 m3		gr	gevl wit		
11	26-1-2017	10	1		SLOOT	NT					1	1	Zs1 m3	h2	dbrgr	gevl		demping
11	27-1-2017	10	1		SLOOT	NT					1	2	Zs1 m4	h3	brzw			bodem
12	26-1-2017	10	1		KL						1	1	Zs1 m3		lbrgr	gevl wit		
13	26-1-2017	10	1	id 10	GR						1	1	Zs1 m3		lbrgr	gevl wit		vervallen: = s10
14	26-1-2017	10	1		KL						1	1	Zs1 m3	h1	lbrgr	gevl		
15	26-1-2017	11	1		KL						1	1	Zs1 m3		gr/ge	gevl		
16	26-1-2017	11	1		KL						1	1	Zs1 m3	h2	gr	gevl		
17	26-1-2017	11	1		KL?	NT					1	1	Zs1 m3	h1	gr	gevl		
18	26-1-2017	11	1		SPITSP	NT					1	1	Zs1 m3	h1	gr	gevl		
19	26-1-2017	11	1	as 11?	SLOOT						1	1	Zs1 m3	h2	gr/ge	gevl		haaks op s11; demping
19	26-1-2017	11	1	as 11?	SLOOT						1	2	Zs1 m3	h3	dbrzw			bodem/oever
19	26-1-2017	11	1	as 11?	SLOOT						1	3	Zs1 m3	h3	dbr			bodem/oever
20	27-1-2017	12	1		DEPRESSIE						2	1	Zs1 m3	h2	brzw	gevl gr		demping
20	27-1-2017	12	1		DEPRESSIE						2	2	Zs1 m3		grwi	gevl		spoellaag
20	27-1-2017	12	1		DEPRESSIE						2	3	Zs1 m3	h3	zw			bodem/oever
20	27-1-2017	12	1		DEPRESSIE						2	4	Zs1 m3	h3	zw			bodem/oever

Inventariserend veldonderzoek – Proefsleuven. Dusinksweg Klein Agelo, gemeente Dinkelland (Ov.)

spoornr.	datum	wp	vlak	relatie	aard spoor	voorlopige datering	coupe (J/N)	coupenaam (segment)	breedte in coupe (cm)	diepte in coupe (cm)	TV	vulling	textuur	humus	kleur	gevekt	inluitsels (zie textuurkaart)	opmerking
1	25-1-2017	6	1		GR	LME/NT	J		70	38	1	1	Zs1 m3		brgr	gevl	hk 1	
2	25-1-2017	7	1		NAT?		J		54	8	1	1	Zs3m2		lgr		vekjes zs1m3 wit	cryoturbatie?
3	26-1-2017	9	1		drenkkuil		J		220	22	2	1	Zs1 m3		lbrgr		zw hum laagjes	
3	27-1-2017	9	1		drenkkuil		J		160	8	2	2	Zs1 m4	h3	zw			bodem
4	26-1-2017	10	1		VLEK						1	1	Zs1 m3		lgr	gevl	hk1	
5	26-1-2017	10	1		GR						1	1	Zs1 m3	h3	zw	gevl gr		
6	26-1-2017	10	1		GR						1	1	Zs1 m3	h2	brzw	gevl gr		demping
6	27-1-2017	10	1		GR	NT					1	2	Zs1 m3	h3	brzw			bodem
7	26-1-2017	10	1		VLEK						1	1	Zs1 m3	h2	lgrbr	gevl		
8	26-1-2017	10	1	od 6	GR						1	1	Zs1 m3		dgrbr			
9	26-1-2017	10	1	od 6; id 8?	VLEK?						1	1	Zs1 m3		dgrbr			
10	26-1-2017	10	1	od 6 + 11	GR						1	1	Zs1 m3		gr	gevl wit		
11	26-1-2017	10	1		SLOOT	NT					1	1	Zs1 m3	h2	dbrgr	gevl		demping
11	27-1-2017	10	1		SLOOT	NT					1	2	Zs1 m4	h3	brzw			bodem
12	26-1-2017	10	1		KL						1	1	Zs1 m3		lbrgr	gevl wit		
13	26-1-2017	10	1	id 10	GR						1	1	Zs1 m3		lbrgr	gevl wit		vervallen: = s10
14	26-1-2017	10	1		KL						1	1	Zs1 m3	h1	lbrgr	gevl		
15	26-1-2017	11	1		KL						1	1	Zs1 m3		gr/ge	gevl		
16	26-1-2017	11	1		KL						1	1	Zs1 m3	h2	gr	gevl		
17	26-1-2017	11	1		KL?	NT					1	1	Zs1 m3	h1	gr	gevl		
18	26-1-2017	11	1		SPITSP	NT					1	1	Zs1 m3	h1	gr	gevl		
19	26-1-2017	11	1	as 11?	SLOOT						1	1	Zs1 m3	h2	gr/ge	gevl	haaks op s11; demping	
19	26-1-2017	11	1	as 11?	SLOOT						1	2	Zs1 m3	h3	dbrzw			bodem/oever
19	26-1-2017	11	1	as 11?	SLOOT						1	3	Zs1 m3	h3	dbr			bodem/oever
20	27-1-2017	12	1		DEPRESSIE						2	1	Zs1 m3	h2	brzw	gevl gr		demping
20	27-1-2017	12	1		DEPRESSIE						2	2	Zs1 m3		grwi	gevl		spoellaag
20	27-1-2017	12	1		DEPRESSIE						2	3	Zs1 m3	h3	zw			bodem/oever
20	27-1-2017	12	1		DEPRESSIE						2	4	Zs1 m3	h3	zw			bodem/oever

Inventariserend veldonderzoek – Proefsleuven. Dusinksweg Klein Agelo, gemeente Dinkelland (Ov.)

spoornr.	datum	wp	vlak	relatie	aard spoor	voorlopige datering	coupe (J/N)	coupenaam (segment)	breedte in coupe (cm)	diepte in coupe (cm)	TV	vulling	textuur	humus	kleur		insluitfels (zie textuurkaart)	opmerking
43	30-1-2017	14	1		KL/VLEK						2	1	Zs1 m3		gr/wi	gevl		
44	30-1-2017	14	1		GR/DEPRESSIE						2	1	Zs1 m3		brgr	gevl		onregelmatig
45	30-1-2017	14	1	id 44 en 5	DEPRESSIE		J		150	35	2	1	Zs1 m3		brgr	gevl wit		onregelmatig
46	30-1-2017	14	1		KL		J		64	28	2	1	Zs1 m3		dgr	gevl		
47	30-1-2017	14	1		KL		J		40	6	2	1	Zs1 m3		dgr	gevl		
48	30-1-2017	14	1		KL						2	1	Zs1 m3		brgr			
49	30-1-2017	14	1	od 44 jd 45	KL/VLEK						2	1	Zs1 m3		brgr	gevl	ge kluitjes	
50	30-1-2017	14	1	id 45			J				2	1	Zs1 m3					vervallen = s45
51	30-1-2017	14	1	id 52?	PK??		J		30	14	2	1	Zs1 m3					s52 vul 2 ?
52	30-1-2017	14	1		GR/DEPRESSIE		J			10	2	1	Zs1 m3		gr	gevl		onregelmatig; div. dempingslagen
52	31-1-2017	14	1		GR/DEPRESSIE		J			20	2	2	Zs1 m3	h2	zw			bodem
53	30-1-2017	14	1		GR		J (prof 1)		134	51	2	1	Zs1 m3		lbrgr			
54	30-1-2017	14	1		KL		J		70	40	2	1	Zs1 m3		wi	elaagd zw		zw hum lagen+ bodem
1000	3-2-2017	10	1		OPH		J				1		Zs1 m3		grbr	gevl		
1001	27-1-2017	13	1		Aap?						2		Zs1 m3		brgr			
1002	25-1-2017	t/m 1	1		BV		J				1,2,3		Zs1 m3	h2	dbgr		bs1	
1003	25-1-2017	8, 1	1		BC-hor.		J				1,2,3		Zs1 m3		brge			
1004	25-1-2017	t/m 1	1		C-hor.		J				1,2,3		Zs1 m3		ge			gebr.baantjes humusinspo
1005	25-1-2017	8	1		B-hor.		J				1		Zs1 m3	h2	zwbr			Bh-horiz.
1006	25-1-2017	10	1		C-hor.		J				1		Zs1 m3		gewi/grt	gevl	veel roest	lekken humusinspo
1007	2-3-2017	2,1	1		B-hor.		J				1,3		Zs1 m3		dbr			
1008	2-3-2017	1	1		BV		J				3		Zs1 m3		dbgr	gevl	kluiten leem	rec
1009	2-3-2017	4	1		Ap		J				3		Zs1 m3		dbgr/b	gevl		
1010	2-3-2017	4	1		BC-hor.		J				3		Zs1 m3		brgr/ge	gevl		bioturbatie

BIJLAGE 4 VONDSTENLIJST

vondst nr.	splitsnr	volgnr	datum	werkput	vlak	vak	spoor	vul	seg	verzamelwijze	categorie	aantal	opmerking	datering
1	0		26-1-2017	11	1		19	2		DETECTOR	MPB	1	klootvulling? (lengte 45 mm=diameter kloot)	1500-1950
2	0		26-1-2017	12	1		22			DETECTOR	MCU	1	rock: wegens zwaarte mogelijk van paardentuig, maar ongewoon rijk versierd.	1720-1750
3	0		26-1-2017	12	1		20	4		DETECTOR	MPB	1	pistoolkogel diameter 7 mm (klein: na 1600)	1600-1850
4	0		26-1-2017	12	1		20	1		SCHAVEN	KAW	1	roodbakkend wandfr.ongeglaz.uitw rood	1500-1850
5	0		3-2-2017	10	1		8			SCHAVEN	KBW	5	pan 5 fr.van 2 pannen, zacht, gero met zandig opp.12-13 mm dik; zandig bakse	1650/1700-1825
6	0		26-1-2017	13	stort					DETECTOR	MCU	1	munt	1878
7	0		27-1-2017	13	1		24			COUPE	KAW	4	inw; bodem plat met afgeronde standvoetaanzet als r-bor-2 (beide 1675-1800)	1675-1750/1800
7	1		27-1-2017	13	1		24			COUPE	KBW	1	dakpan: golfpan, rood, hard, matig zandig 13-15 mm dik	1550-1900
8	0		27-1-2017	13	1		32			COUPE	KAW	3	kleurloos zoutglazuur uitw.van 1 kan/fles gegr baksel 4 mm dik; uitw.opp.iets g	1550-1750
8	1		27-1-2017	13	1		32			COUPE	KBW	1	dakpan, golfpan oranje hard zandig; 12-13 mm dik	1550-1900
8	2		27-1-2017	13	1		32			COUPE	MFE	1	2fr.van een beslag, sterk verroest	
9	0	1	27-1-2017	13	1		23	1		SCHAVEN	KAW	1	roodbakkend: 1 rand rond, geelrood; ongeglaazuurd	1675-1870
9	0	2	27-1-2017	13	1		23	1		SCHAVEN	KAW	1	witbakkend: Frankforter waar: rand w-bak-1 ge.ro.baksel; bruin loodglaz.inw	1750-1825
9	1		27-1-2017	13	1		23	1		SCHAVEN	KBW	3	3 fr. Van 1 BS 5-5,5 cm dik handvorm, zacht zandig, zandig onregelm.oppervlak	1700-1890
10	0		27-1-2017	13	1		34			COUPE	KBW	1	dakpan, golfpan ge.oranje, gr.kern matig hard, minder zandig	1650-1850
11		1	27-1-2017	10	stort					DETECTOR	MBR	1	munt: duit Hollandia 1765; / insigne	1765
11		2	27-1-2017	10	stort					DETECTOR	MME	1	knoop: klein bol messingknoopje met (verdwenen) draadoog	1600-1700
11		3	27-1-2017	10	stort					DETECTOR	MXX	1	speld, mogelijk winterhulp	ca.1935-1950
12	0		27-1-2017	14	stort		20	1		DETECTOR	MAG	1	munt: zilveren penning, Bisschop van Münster	ca. 1160-1180

BIJLAGE 5 OPGRAVINGSVLAKKEN; PUTTENOVERZICHT MET ALLE SPOREN

Inventariserend veldonderzoek – Proefsleuven. Dusinksweg Klein Agelo, gemeente Dinkelland (Ov.)